

HUS KIINTEISTÖT OY

183001 JO UUSIO

Hankennumero 183001 JO UUSIO

Liite 13

ALLIANSSISOPIMUS

Sisällysluettelo

1 Osapuolet	9
2 Sopimuksen tarkoitus	11
3 Allianssin tehtävä ja periaatteet	11
3.1 Tehtävämme.....	11
3.2 Allianssin peruskirja	11
3.3 Toimintaa koskevat sitoumukset	12
4 Sopimuskokonaisuus.....	13
4.1 Sopimuksen määräävyys	13
4.2 Sopimuksen ja sen liitteiden pätevyysjärjestys	13
4.3 Viittaukset lainsäädäntöön.....	13
5 Allianssin organisaatio ja johtaminen	13
5.1 Allianssin organisaatio.....	13
5.2 Allianssin johtamisjärjestelmä.....	14
5.3 Tilaajan kaksi roolia	14
5.4 Palveluntuottajana yritysten ryhmittymä	14
6 Allianssin johtoryhmä (AJR).....	15
6.1 Vastuualueet.....	15
6.2 Osapuolten edustus.....	15
6.3 Kokoukset ja päätöksenteko.....	16
7 Allianssin projektiryhmä (APR)	16
7.1 Vastuualueet.....	16
7.2 Osapuolten edustus.....	16
7.3 Kokoukset ja päätöksenteko.....	17
8 Allianssin projektipäällikkö.....	17
8.1 Vastuualueet.....	17
8.2 Nimittäminen.....	18
9 Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet	18
9.1 Tilaajan oikeudet ja velvollisuudet	18
9.2 Palveluntuottajan oikeudet ja velvollisuudet	19
10 Hankkeen resurssit.....	19
10.1 Päätoimeentaja.....	19
10.2 Resurssien hankinta	19
10.3 Alihankkijat.....	19
11 Kehitysvaiheen sisältö ja tehtävät	19
11.1 Kehitysvaiheen alkaminen	19
11.2 Kehitysvaiheen tehtävien suorittaminen	20
12 Toteutusvaiheen sisältö ja tehtävät	20
12.1 Yleisaikataulu.....	20
12.2 Rakennusvaihe ja jälkivastuu aika.....	20
12.3 Jälkivastuuajan alkaminen.....	20
12.4 Jälkivastuu aika ja Hankkeen lopullinen valmistuminen	21

12.5 Alihankkijoiden myöntämät takuut	21
12.6 Toteutusvaiheen tehtävien suorittaminen	21
13 Kustannukset ja maksut Palveluntuottajan jäsenyryykselle	22
13.1 Hankkeen kustannukset Kehitysvaiheessa	22
13.2 Palveluntuottajan jäsenyryykselle suoritettavat maksut Kehitysvaiheessa	22
13.3 Hankkeen kustannukset Toteutusvaiheessa	22
13.4 Palveluntuottajan jäsenyryykselle suoritettavat maksut Toteutusvaiheessa	23
13.5 Arvonlisävero	23
13.6 Laskut ja maksut	23
13.7 Ennakkomaksu	24
13.8 Läpinäkyvyys	24
13.9 Asiakirjojen säilyttäminen	24
13.10 Auditointi	24
14 Laajuuden muutokset ja tavoitteiden asettaminen	25
14.1 Laajuuden muutos	25
14.2 Oikeus laajuuden muutoksiin	25
14.3 Riskit ja mahdollisuudet	25
14.4 Tavoitteisiin liittyvien muutosten ilmoittaminen ja hyväksyminen	26
15 Vakuudet	26
15.1 Ennakkomaksua turvaava vakuus	26
15.2 Työnaikainen vakuus	26
15.3 Vakuuksia koskevat ehdot	26
16 Vakuutukset	27
16.1 Allianssin lukuun otettavat vakuutukset	27
16.2 Tilaajan ja Palveluntuottajan jäsenyryyksien omat vakuutukset	27
16.3 Vakuutusyhtiötä koskevat vaatimukset	27
16.4 Vakuuttamiskustannukset	27
16.5 Korvausvaatimuksen esittäminen	27
16.6 Kielto antaa vakuudeksi vakuutuskorvauksia	28
16.7 Allianssin lukuun otettavien vakuutusten yleiset vaatimukset	28
17 Immateriaalioikeudet	29
17.1 Yleiset Tausta-aineistoa, Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia koskevat ehdot	29
17.2 Osapuolten olemassa oleva Tausta-aineisto ja Immateriaalioikeudet	29
17.3 Hankkeen aikana tai sen jälkeen jatkokehitetty Osapuolen omistama Tausta-aineisto ja sen Immateriaalioikeudet	29
17.4 Hankkeen aikana yhden Osapuolen toimesta kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet	29
17.5 Hankkeen aikana yhdessä kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet	30
17.6 Tilaajan käyttöoikeus Aineistoon	30
17.7 Tilaajan käyttöoikeus Tausta-aineistoon	31
17.8 Kolmansien osapuolten aineisto ja immateriaalioikeudet	31
17.9 Korvausvastuu	31
17.10 Sopimuksen siirtämisen vaikutukset	32
18 Salassapito	32

18.1 Salassapitoa koskevat ehdot	32
18.2 Sopimuksen ja sen liitteiden julkisuus	32
19 Erimielisyyksien ratkaiseminen	33
19.1 Menettelytapa erimielisyyksien ratkaisemisessa	33
20 Vahingonkorvaus ja sen vaatiminen.....	33
20.1 Vahingonkorvauksen vaatiminen.....	33
20.2 Oikeuspaikka	33
21 Keskeyttämistä, irtisanomista ja purkamista koskevat ehdot	33
21.1 Määräaikojen laskeminen	33
21.2 Tilaajan oikeus keskeyttää Hanke	34
21.3 Palveluntuottajan oikeus irtisanoa sopimus	34
21.4 Tilaajan oikeus irtisanoa Palveluntuottaja tai sen jäsenyritys.....	34
21.5 Tilaajan oikeus irtisanoa sopimus.....	34
21.6 Osapuolen teko tai laiminlyönti, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton	35
21.7 Seuraukset irtisanomis- ja purkamistilanteissa	35
21.8 Maksut keskeytys-, irtisanomis- ja purkamistilanteissa	35
22 Sopimuksen voimaantulo ja kesto sekä sovellettava laki	36
22.1 Sopimuksen hyväksyminen ja voimaantulo.....	36
22.2 Sopimuksen kesto ja päättyminen	37
22.3 Sovellettava laki.....	37
23 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen.....	37
23.1 Sopimuksen muuttaminen	37
23.2 Sopimuksen siirtäminen	37
24 Ylivoimainen este.....	37
24.1 Ylivoimaiset esteet.....	37
24.2 Ylivoimaisten esteiden vaikutukset.....	38
25 Muut ehdot.....	38
25.1 Allianssin asema	38
25.2 Osapuolten edustaminen.....	38
25.3 Lainsäädännön, päätösten ja määräysten huomioiminen	38
25.4 Tilaajavastuulain mukaiset velvoitteet ja rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus	38
26 Allekirjoitukset	40
27 Liitteet	41

Termit

Tässä määritellyt termit pätevät myös muihin allianssisopimukseen liitännäisiin asiakirjoihin.

Termi	Merkitys tässä sopimuksessa
Aineisto	Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien suorittamisen yhteydessä Korvattavilla kustannuksilla luotu taikka valmistettu Palveluntuottajan jäsenyrityksen ja/tai Tilaajan omistama materiaali, kuten suunnitelmat, piirustukset, työtapaselostukset, laskelmat, pöytäkirjat, raportit, liikenne-, sää- ja muut tiedot, tietokannat, tietokoneohjelmat, tietokoneohjelmien lähdekoodit, muut keksinnöt, ratkaisut, laitteistot ja vastaavat aineistot sekä niiden osat. Tässä määriteltyyn Aineistoon ei sisälly Tausta-aineisto.
Aineiston käyttötarkoitus	Tässä sopimuksessa tarkoitetun Hankkeen suunnittelu ja rakentaminen (mukaan lukien Hankkeen kohteena olevien rakennusten muuttaminen ja laajentaminen) ja siihen liittyvien järjestelmien rakentaminen, kunnossapito, korjaaminen ja mahdollinen uudelleenrakentaminen sekä työn tuloksen käytettävyyden, turvallisuuden, laadun ja yhteensopivuuden varmistaminen, ylläpitoon liittyvät tehtävät, Hankkeen esittelyyn ja Tilaajan sisäiseen koulutustoimintaan liittyvä käyttö. Edellä mainitun lisäksi Aineiston käyttötarkoituksena on Tilaajan viranomaistehtäviin, esim. kaavoitukseen ja lupa-asioihin, liittyvä käyttö.
Aliurakka allianssimallilla	Aliurakka, jossa käytetään allianssisopimusta ja joka hankitaan pää-toteuttajan nimiin. Allianssimallilla toteutettavan aliurakan AJR:ssä ja APR:ssä on Jorvin uuden osastorakennuksen allianssin osapuolista vähintään tilaajan edustus.
Allianssi	Osapuolten muodostama organisaatio, joka vastaa Hankkeen toteutuksesta yhteisesti Kehitysvaiheessa ja Toteutusvaiheessa tämän sopimuksen mukaisesti.
Allianssimalli	Hankkeen keskeisten toimijoiden välinen, kaikille Osapuolille yhteiseen sopimukseen perustuva toteutusmuoto, jossa Osapuolet vastaavat Hankkeen suunnittelusta ja rakentamisesta yhdessä yhteisellä allianssiorganisaatiolla, ja jossa toimijat jakavat Hankkeeseen liittyvät riskit ja hyödyt sekä noudattavat tiedon avoimuuden periaatteita kiinteää yhteistyötä toteuttaen.
Allianssin johtamisjärjestelmä	Järjestelmä, jossa määritellään Allianssin johtaminen. Johtamisjärjestelmä kehitetään osana Kehitysvaiheen tehtäviä. Se sisältää Allianssin toimintakulttuurin, toimintatavat ja -menetelmät Hankkeen Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen toteuttamiseksi.
Allianssin johtoryhmä (AJR); myös Johtoryhmä	Allianssin organisaatioon kuuluva ylin päättävä elin, joka vastaa Allianssin johtamisesta. Johtoryhmässä on jokaisella Osapuolella edustus tämän sopimuksen mukaisesti.
Allianssin kustannusasiantuntija	Allianssin ulkopuolinen Tilaajan asiantuntija, joka antaa lausunnon Kustannusarvion oikeellisuudesta ja suorittaa Palveluntuottajan jäsenyritysten kustannuslaskentajärjestelmien tarkastuksen.
Allianssin peruskirja	Kokoelma Allianssin peruseriaatteita, jotka esitetään jäljempänä tässä sopimuksessa.
Allianssin projektipäällikkö; myös Projektipäällikkö	Allianssin projektiryhmän jäsen, joka johtaa Allianssin projektiryhmää sekä Allianssin päivittäistä toimintaa.

Allianssin projektiryhmä (APR); myös Projektiryhmä	Allianssin organisaatioon kuuluva elin, jonka tehtävänä on johtaa ja koordinoita Allianssin päivittäistä toimintaa sekä johtaa Hanketta.
Allianssin talousasiantuntija	Allianssin ulkopuolinen Tilaajan asiantuntija, joka vastaa hankintavaiheessa tarjoajien kirjanpitojärjestelmien tarkastuksista ja valvoo Hankkeen aikana, että Osapuolten laskutus ja maksut ovat tämän sopimuksen mukaisia ja että niissä noudatetaan avoimet kirjat -periaatetta.
Allianssisopimus	Tämä, Allianssimallin mukainen sopimus, joka kattaa Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen jälkivastuuajan tehtävineen.
Avaintulosalue (ATA)	Hankkeen suorituksen osa-alue, jolla Allianssin suoriutumista mitataan ja erityisesti arvostetaan. Allianssin suoriutumista kuvataan vaihteluvälillä -100 ja +100.
Avaintulostavoite	Osapuolten sopima, Tilaajan tavoitteista johdettu tavoite, joka on osa Kannustinjärjestelmää.
Bonus	Kannustinjärjestelmän mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyrityksille mahdollisesti maksettava korvaus sovitun Tavoitekustannuksen alittamisesta (Kustannusbonus) tai sovittujen Avaintulosalueiden ylittämisestä (Avaintulosbonus).
Bonuspooli	Tilaajan Palveluntuottajalle mahdollisesti maksettavia Bonuksia varten varaama rahoitus. Bonuspooli muodostuu Tilaajan etukäteen asettamasta rahoituksesta (alkupääoma) ja mahdollisesta Tavoitekustannuksen alittamisesta seuraavasta lisäyksestä.
Hanke	Jorvin uusi osastorakennus. Hanke kattaa suunnittelun ja rakentamisen kokonaisuudessaan sekä jälkivastuuajan.
Hankkeen parhaaksi -periaate	Periaate, joka tarkoittaa toimintatapoja, päätöksiä ja ratkaisuja, jotka ovat yhdenmukaisia Allianssin peruskirjan periaatteiden kanssa ja joilla varmistetaan Osapuolten kannalta paras lopputulos Hankkeelle.
Järkyttävä tapahtuma	Tapahtuma, jonka toteutumista Tilaajan ja Palveluntuottajan on mahdoton hyväksyä. Järkyttävä tapahtuma on kuvattu tarkemmin Kaupallisessa mallissa.
Kannustinjärjestelmä	Toteutusvaihetta koskeva järjestelmä, jonka perusteella Osapuolet jakavat hyötyjä ja riskejä. Kannustinjärjestelmä on kuvattu tarkemmin Kaupallisessa mallissa. Järjestelmän yksityiskohdat sovitaan Kehitysvaiheen aikana.
Kaupallinen malli	Asiakirja, jossa kuvataan Allianssin toiminnan kaupalliset periaatteet.
Kehitysvaihe	Allianssin vaihe, jonka aikana määritetään Toteutusvaiheen tekniset ja taloudelliset tavoitteet sekä laaditaan suunnitelma Hankkeen toteuttamisesta.
Kehitysvaiheen tehtävät	Tehtävät, joiden tuloksena syntyy Kehitysvaiheessa laadittava ja Toteutusvaiheeseen siirryttäessä vahvistettava Toteuttamissuunnitelma.
Kompensatioyhteenveto	Asiakirja, jossa kuvataan kootusti Kaupallisen mallin tietoja, kuten palkkioprosentit.
Korvattavat kustannukset	Allianssin töiden suorat kustannukset (mukaan lukien virheet, korjaukset ja turhat yritykset) ja hankekohtaiset yleiskustannukset, jotka korvataan todellisten tarkastettujen kustannusten mukaisesti. Korvattavat kustannukset määritetään tarkemmin Kaupallisessa mallissa ja sen liitteissä.

Kustannusarvio	Kehitysvaiheessa Allianssin yhdessä muodostama ja Johtoryhmän hyväksymä paras mahdollinen arvio Allianssin töiden (Tilaaajan ja Palveluntuottajan) Korvattavista kustannuksista yhteensä sisältäen riskit ja mahdollisuudet.
Osapuolet	Tämän sopimuksen allekirjoittaneet tahot yhdessä. Tilaaja ja Palveluntuottajien jäsenyritykset.
Osapuoli	Tämän sopimuksen allekirjoittanut taho. Tilaaja tai Palveluntuottajan jäsenyritys.
Palkkio	Kaupallisen mallin mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyritykselle maksettava rahamäärä, joka sisältää Palveluntuottajan jäsenyrityksen katteen ja ne yleiskustannukset, jotka eivät ole Korvattavia kustannuksia. Palkkio määritellään tarkemmin Kaupallisessa mallissa.
Palveluntuottaja	Yhdestä tai useammasta yrityksestä (Palveluntuottajan jäsenyritys) muodostuva Allianssin tehtävien suorittaja. Suunnittelijaosapuoli tai Rakentajaosapuoli.
Palveluntuottajan jäsenyritys	Tämän sopimuksen Osapuoli. Yksittäinen yritys, joka huolehtii Palveluntuottajan tehtävistä yhdessä muiden kyseisen Palveluntuottajan jäsenyritysten kanssa.
Projektisuunnitelma	Kehitysvaihetta koskeva suunnitelma, jossa kuvataan mm. kyseisen vaiheen läpivienti, tavoitteet, tulokset, resurssit, yksityiskohtainen aikataulu, Johtamisjärjestelmä ja vakuutusstrategia.
Päätoteuttaja	Osapuoli, joka on nimetty Toteutusvaiheen päätoteuttajaksi ja joka vastaa työmaan johtovelvollisuuksista sekä lakimääräisistä päätoteuttajan velvollisuuksista.
Rakentajaosapuoli	Palveluntuottaja, joka koostuu niistä Osapuolista, jotka huolehtivat Hankkeen rakennusteknisestä toteutuksesta.
Sanktio	Kannustinjärjestelmän mukaisesti Palveluntuottajan jäsenyritysten Tilaajalle mahdollisesti maksama korvaus Tavoitekustannuksen ylittämisestä (Kustannussanktio), Avaintulosalueiden alittamisesta (Avaintulossanktio) tai Järkyttävän tapahtuman toteutumisesta. Sanktio vähennetään Palveluntuottajan Palkkiosta.
Suunnittelijaosapuoli	Palveluntuottaja, joka koostuu niistä Osapuolista, jotka huolehtivat Hankkeen suunnittelusta.
Tausta-aineisto	Hankkeen sopimuksen ulkopuolella kehitetty Tilaaajan ja/tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen omistama tai hallussa oleva materiaali, jonka Osapuoli päättää tuoda Hankkeeseen, kuten suunnitelmat, piirustukset, työtapaselostukset, laskelmat, pöytäkirjat, raportit, muut keksinnöt, ratkaisut ja vastaavat aineistot sekä niiden osat. Tausta-aineistoa on oikeus käyttää vain Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesti. Tässä määriteltyyn Tausta-aineistoon ei sisälly Aineisto.
Tavoitekustannus	Kehitysvaiheessa Allianssin asettama Hankkeen toteutuksen kustannustavoite.
Tavoitekustannusarvio	Tilaaajan ennen hankintaa laskema, allianssin yhdessä Kehitysvaiheessa tarkentama arvio koko hankkeen tavoitekustannustasosta.
Tilaaaja	HUS Kiinteistöt Oy. Termiä käytetään tässä sopimuksessa silloin, kun Tilaaaja toimii Osapuolena tai asiakkaana, joka on hankkinut Palveluntuottajan toteuttamaan Hankkeen.
Tilaaajan budjetti	Euromäärä, joka koostuu hankkeen tavoitekustannusarviosta sekä Tilaaajan omista kustannuksista, hankinnoista sekä varauksista.

Tilaus	Hankkeen tiettyä vaihetta koskeva tilaus, jossa on sovittu nimenomaan kyseistä vaihetta koskevat asiat.
Toteutunut kustannus	Allianssin töiden toteutuneiden kustannusten kokonaismäärä.
Toteuttamissuunnitelma	Kehitysvaiheessa laadittava, Allianssin yhdessä vahvistama Hankkeen toteuttamisen kuvaava suunnitelma, jonka Tilaaja hyväksyy päättäessään siirtymisestä Toteutusvaiheeseen. Toteuttamissuunnitelma sisältää Hankkeen toteuttamiseksi laaditut keskeiset asiakirjat.
Toteutusvaihe	Allianssin vaihe, jonka aikana Osapuolet toteuttavat Hankkeen Kehitysvaiheessa laaditun Toteuttamissuunnitelman mukaisesti. Toteutusvaihe käsittää rakentamisen ja käyttöönoton sekä näitä seuraavan jälkivastuuajan.
Ulkopuolinen toimittaja	Allianssin alihankkija tai Allianssin tehtäviä toteuttava yritys, joka ei ole Osapuoli.

1 Osapuolet

Tämän sopimuksen Osapuolet on esitetty alla.

Tilaaaja

Nimi	HUS Kiinteistöt Oy
Y-tunnus	0821653-5
Osoite	Paciuksenkatu 21, 00029 Helsinki

Palveluntuottajat

Suunnittelijaosapuoli, pää- ja arkkitehtisuunnittelu	
Nimi	Uki Arkkitehdit Oy
Y-tunnus	1724165-2
Postiosoite	Puusepänkatu 6, 90130 Oulu
Nimi	Lukkaroinen Arkkitehdit Oy
Y-tunnus	2557243-5
Postiosoite	Kauppurienkatu 12, 90100 Oulu
Nimi	Arkkitehtitoimisto Tähti-Set Oy
Y-tunnus	0530797-6
Postiosoite	Pyhäjärvenkatu 1 A, 33200 Tampere
Suunnittelijaosapuoli, rakenne- ja pohjarakennesuunnittelu	
Nimi	Vahanen Suunnittelupalvelut Oy
Y-tunnus	2210772-2
Postiosoite	Linnoitustie 5, 02600 Espoo
Nimi	A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Y-tunnus	0211382-6
Postiosoite	Puutarhakatu 10, 33210 Tampere
Nimi	A-Insinöörit Oy
Y-tunnus	1841818-1
Postiosoite	Bertel Jungin aukio 9, 02600 Espoo
Suunnittelijaosapuoli, LVIA- ja sähkösuunnittelu	
Nimi	Ramboll Finland Oy
Y-tunnus	0101197-5
Postiosoite	Itsehallintokuja 3, 02600 Espoo

Rakentajaosapuoli	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	
Nimi Y-tunnus Postiosoite	

2 Sopimuksen tarkoitus

- 2.1 Me Osapuolet sovimme tällä sopimuksella toteuttavamme Jorvin uutta osastorakennusta koskevan Hankkeen tässä sopimuksessa määritetyllä Allianssimallilla.
- 2.2 Hankkeen kohteena on hankesuunnitelman mukaisen Jorvin uuden osastorakennuksen toteuttaminen sekä mahdolliset optiot.
- 2.3 Tämä sopimus jakautuu Kehitysvaiheeseen ja Toteutusvaiheeseen. Kehitysvaiheessa suunnitellaan ja kehitetään Hanketta. Toteutusvaiheessa toteutetaan Hanke Toteuttamissuunnitelman mukaisesti.
- 2.4 Toteutusvaihe sisältää jälkivastuuajan määriteltynä tämän sopimuksen ja sen liitteiden mukaisesti. Jälkivastuu aika kattaa kaikkien Allianssin työsuorituksessa ilmenevien virheiden korjaamisen.
- 2.5 Tilaaja päättää erikseen siirtymisestä kehitysvaiheesta toteutusvaiheeseen. Jokainen vaihe hankitaan erikseen omalla Tilauksellaan.
- 2.6 Tämän sopimuksen ehdot koskevat Hankkeen jokaista vaihetta, ellei nimenomaisesti ole todettu, että jokin ehto koskee vain Kehitysvaihetta tai vain Toteutusvaihetta.
- 2.7 Me Osapuolet sovimme tällä sopimuksella Hankkeessa tarvittavien tehtävien ja palveluiden kustannusten korvaamisen periaatteista ja ehdoista.
- 2.8 Me Osapuolet sitoudumme luovuttamaan yhteiseen käyttöön kaiken hallussamme olevan Hankkeen tehtävien suorittamisessa tarvittavan tiedon.
- 2.9 Me Osapuolet olemme tutustuneet sopimusasiakirjoihin, lähtöaineistoon ja muuhun Tilaajan muille Osapuolille toimittamaan aineistoon sekä itsenäisesti arvioineet sopimusasiakirjojen, lähtöaineiston ja mainitun muun aineiston oikeellisuuden sekä niiden sisällön soveltuvuuden Allianssin toteuttamista varten.
- 2.10 Tilaajalla on tämän sopimuksen mukaan laajat oikeudet keskeyttää Hanke sekä irtisanoa Palveluntuottajan jäsenyrittäjä tai tämä sopimus. Tilaajalla ei kuitenkaan ole tarkoitus käyttää näitä oikeuksiaan, ellei se ole Tilaajan käsityksen mukaan välttämätöntä.

3 Allianssin tehtävä ja periaatteet

3.1 Tehtävämme

- 3.1.1 Me toteutamme Hankkeen sellaisella innovatiivisella, yhteistoiminnallisella ja tehokkaalla tavalla, joka parhaiten tukee kaikkia Osapuolia saavuttamaan Hankkeelle parhaan lopputuloksen kaikilla Avaintulosalueilla.
- 3.1.2 Tässä sopimuksessa sanoilla "me" tai "meidän" viitataan kaikkiin Osapuoliin.

3.2 Allianssin peruskirja

- 3.2.1 Me sitoudumme seuraaviin Allianssimme perusperiaatteisiin:
 - a) Me kaikki voitamme tai me kaikki häviämme yhdessä.
 - b) Meillä on yhteinen vastuu tuloksesta.
 - c) Meillä kaikilla on yhtäläiset oikeudet lukuun ottamatta erikseen mainittuja yksipuolisia oikeuksia.
 - d) Teemme kaikki päätökset hankkeen parhaaksi -periaatteella, emmekä tee päätöksiä tai pyri myötävaikuttamaan sellaiseen päätöksentekoon, jolla tietoisesti loukkaamme tiedossamme olevia toisten Osapuolten oikeutettuja etuja ja odotuksia.

- e) Meillä kaikilla on roolimme mukaiset oikeudet ja vastuut.
 - f) Emme syyttele toisiamme.
 - g) Kaikki maksuliikenne tapahtuu avoimin kirjoin.
 - h) Rohkaisemme toisiamme innovatiiviseen ajatteluun tavoitteena saavuttaa erinomaisia tuloksia.
 - i) Sitoudumme antamaan Hankkeelle sen tarvitseman rajoituksettoman tuen.
 - j) Emme tavoittele etua toisen kustannuksella.
 - k) Mahdollisissa erimielisyyttä aiheuttavissa tilanteissa teemme päätökset ilman viivytyksiä, emmekä painosta toisia Osapuolia esimerkiksi uhkaamalla sopimuksen päättämisellä.
- 3.2.2 Saavuttaaksemme tavoitteemme tulemme päivittäisessä toiminnassa toimimaan seuraavasti:
- a) Keskustelemme avoimesti ja rehellisesti.
 - b) Kuuntelemme toisiamme tarkkaan ja kunnioitamme toistemme mielipiteitä.
 - c) Kannustamme kaikkia ajattelemaan vapaasti ja innovatiivisesti ilman pelkoa epäonnistumisesta/moitteista.
 - d) Sanomme, mitä tarkoitamme, ja tarkoitamme, mitä sanomme.
 - e) Annamme tunnustusta onnistumisistamme.
 - f) Haastamme itsemme ennemmin kuin syyttelemme toisiamme.
 - g) Otamme vastuun teoistamme ja niiden vaikutuksista.
 - h) Sitoudumme haastaviin tavoitteisiin tietämättä välttämättä, kuinka niihin päästään.
 - i) Toteutamme kaikki Allianssin johtoryhmän päätökset.
 - j) Kerromme omalle henkilöstöllemme ja tärkeimmille alihankkijoillemme Allianssin peruseriaatteen ja Kaupallisen mallin perusteet sekä sitoutamme heidät kannustimilla, jotta he toimivat hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti.
- 3.3 Toimintaa koskevat sitoumukset**
- 3.3.1 Toteuttaessamme tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita sitoudumme toimimaan seuraavasti:
- a) Suoritamme kaikki vaikutusmahdollisuuksiemme piirissä olevat tehtävät oikein ja tarkoituksenmukaisesti, jotta kaikki Osapuolet voivat suorittaa velvollisuutensa tämän sopimuksen mukaisesti ja jotta voimme saavuttaa tämän sopimuksen mukaiset tavoitteet.
 - b) Tuomme esille kaikki mahdolliset eturistiriidat, jotka ovat olemassa tai saattavat tulla esille Hankkeen toteuttamisessa ennen kuin osallistumme mihinkään päätökseen, johon ristiriita liittyy.
 - c) Toimimme hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti, mikä johtaa Hankkeen kannalta parhaaseen lopputulokseen.
 - d) Toimimme järkevästi, oikeudenmukaisesti ja rehellisesti ottaen huomioon tämän sopimuksen ehdot, taustat ja tavoitteet.

4 Sopimuskokonaisuus

4.1 Sopimuksen määrävyys

- 4.1.1 Tämä sopimus liitteineen sisältää kaikki oikeudet ja velvollisuudet, joihin Osapuolet ovat sitoutuneet Hankkeen toteuttamisessa. Osapuolet tiedostavat, että tämän sopimuksen liitteet ovat olennainen osa tätä sopimusta.
- 4.1.2 Tämän sopimuksen ehdot muodostavat yksinomaiset ehdot Tilaaajan ja Palveluntuottajan jäsenyrityksien välisessä sopimussuhteessa. Tämän sopimuksen ehtoja eivät ole Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot (KSE 2013) tai Rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE 1998) eikä niitä sovelleta myöskään tämän sopimuksen tulkinnassa.

4.2 Sopimuksen ja sen liitteiden pätevyysjärjestys

- 4.2.1 Osapuolet noudattavat tätä sopimusta ja sen liitteitä seuraavassa pätevyysjärjestyksessä:
- 1) Tilaus liitteineen (Kehitysvaihe, Toteutusvaihe)
 - 2) Tämä sopimus
 - 3) Kompensatioyhteenveto
 - 4) Kaupallinen malli
 - 5) Korvattavien kustannusten luettelo
 - 6) Johtamisjärjestelmä
 - 7) Toteuttamissuunnitelma liitteineen (valmistuu Kehitysvaiheessa)
 - 8) Kehitysvaiheen projektisuunnitelma liitteineen (valmistuu Kehitysvaiheessa)

4.2.2 Liitteet lisätään tämän sopimuksen oheen sitä mukaa, kun ne valmistuvat.

4.2.3 Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan siten, että yhdessäkin asiakirjassa annettu määräys katsotaan päteväksi, vaikka se puuttuisi muista sopimusasiakirjoista, jos kyseinen määräys ei ole ristiriidassa pätevyysjärjestyksessä ylempänä olevan sopimusasiakirjan sisällön kanssa.

4.3 Viittaukset lainsäädäntöön

- 4.3.1 Viittaukset lakiin tai lainkohtaan pitävät sisällään myös lainmuutokset ja säännökset, jotka tulevat viitatus lain tai lainkohdan tilalle.

5 Allianssin organisaatio ja johtaminen

5.1 Allianssin organisaatio

- 5.1.1 Allianssia johtaa Allianssin johtoryhmä, joka perustetaan ja joka toimii tämän sopimuksen mukaisesti.
- 5.1.2 Allianssin päivittäisiä asioita hoitaa ja johtaa Allianssin projektiryhmä, joka perustetaan ja joka toimii tämän sopimuksen mukaisesti.
- 5.1.3 Projektiryhmää johtaa Allianssin projektipäällikkö, joka nimitetään tämän sopimuksen mukaisesti.

5.2 Allianssin johtamisjärjestelmä

- 5.2.1 Osapuolet noudattavat Hankkeen toteuttamisessa Allianssin johtoryhmän hyväksymää Allianssin johtamisjärjestelmää, jonka Osapuolet kehittävät Kehitysvaiheen aikana.
- 5.2.2 Allianssin johtamisjärjestelmä kehitetään asteittain. Allianssin johtamisjärjestelmän jokaisessa erillisessä asiakirjassa tulee todeta, mitä kohtia asiakirjasta voidaan muuttaa Projektipäällikön hyväksynnällä ja mitä kohtia voidaan muuttaa vain Allianssin johtoryhmän hyväksynnällä.
- 5.2.3 Johtamisjärjestelmän noudattamisen varmistamiseksi voidaan määrätä tarkastus. Tarkastuksen voi määrätä pidettäväksi kuka tahansa Osapuoli.
- 5.2.4 Tarkastuksen suorittaa Allianssin talousasiantuntija tai muu ulkopuolinen ja riippumaton tarkastaja, joka toteaa tarkastusraportissaan, onko johtamisjärjestelmää noudatettu ja miltä osin mahdollisia korjauksia edellytetään tehtäväksi.
- 5.2.5 Tarkastaja on salassapitovelvollinen myös suhteessa muihin tämän sopimuksen Osapuoliin tarkastuksen yhteydessä saamistaan liike- ja ammattisalaisuuksista. Salassapidosta on määrätty tarkemmin jäljempänä tässä sopimuksessa.
- 5.2.6 Tällaiseen tarkastukseen liittyen Osapuolet toimivat seuraavasti:
- Osapuolet järjestävät pääsyn niihin Hanketta koskeviin asiakirjoihin ja tiloihin, joita tarvitaan tarkastuksen suorittamiseen.
 - Osapuolet tulevat välittömästi korjaamaan puutteet tai muuttamaan Allianssin johtamisjärjestelmää tämän sopimuksen mukaisesti.
 - Tarkastuksen Palveluntuottajan jäsenyritykselle aiheuttamat kustannukset ovat Korvattavia kustannuksia, jos ne täyttävät Korvattaville kustannuksille määritellyt ehdot.

5.3 Tilaajan kaksi roolia

- 5.3.1 Tilaajalla on kaksi erillistä roolia tässä sopimuksessa:
- Tilaaja on Allianssin asiakas, joka on hankkinut Palveluntuottajan toteuttamaan Hankkeen.
 - Tilaaja on Osapuoli.

5.4 Palveluntuottajana yritysten ryhmittymä

- 5.4.1 Jos kaksi tai useampi yritystä on muodostanut ryhmittymän osallistuessaan tähän sopimukseen, noudatetaan seuraavaa:
- Ryhmittymän pitää toimittaa Tilaajalle kopio lopullisesta yhteistyösopimuksesta.
 - Ryhmittymän kuuluvat yritykset eivät saa muuttaa yhteistyösopimustaan tai mitään ryhmittymän osaa ilman toisten Osapuolten suostumusta.
 - Ryhmittymään kuuluvien yritysten tulee hyväksyä ja sopia, että kaikki yhteistyösopimukseen tai ryhmittymään kuuluvien yritysten suhteisiin liittyvät velvollisuudet tai sitoumukset ovat ristiriitatilanteissa toissijaisia tässä sopimuksessa esitettyihin sitoumuksiin nähden.
 - Ryhmittymän sisäisestä hallinnosta ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset eivät ole Korvattavia kustannuksia.
 - Ryhmittymän tulee tarvittaessa tarjota Hankkeen käytettäväksi ryhmittymän tähän hankkeeseen varaamansa laitteet ja resurssit, jotta ryhmittymään kuuluvat yritykset voivat suorittaa niille tässä sopimuksessa asetetut velvollisuudet.

6 Allianssin johtoryhmä (AJR)

6.1 Vastuualueet

- 6.1.1 Osapuolet ovat perustaneet Allianssin johtoryhmän, jonka tehtävä on:
- käyttää Allianssin ylintä päätäntävaltaa;
 - tässä sopimuksessa sovittuun lisäksi asettaa tai täsmentää menettelytavat ja antaa strategisia ohjeita Allianssille;
 - määrittellä toimintavaltuudet Hankkeen asiantuntijoille;
 - nimittää Allianssin projektipäällikkö;
 - tarkastaa ja hyväksyä Allianssin projektipäällikön ehdotukset Allianssin projektiryhmän uusiksi jäseniksi, mikäli projektiryhmän jäseniin tulee muutoksia;
 - tukea Allianssin projektipäällikköä ja Allianssin projektiryhmää;
 - perustaa tarvittaessa Allianssille työryhmiä;
 - pitää yhteyttä Tilaajaan sekä toteuttaa Tilaajan päätökset ja ohjeet Tilaajalle varattujen oikeuksien mukaisesti;
 - ratkaista päätäntävaltaansa kuuluvat erimielisyydet;
 - tarkastaa ja hyväksyä Toteuttamissuunnitelma;
 - tarkastaa ja hyväksyä Allianssin johtamisjärjestelmä ja siihen myöhemmin mahdollisesti tehtävät sellaiset muutokset, jotka edellyttävät Johtoryhmän hyväksyntää;
 - varmistaa, että Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen tehtävät toteutetaan tämän sopimuksen ja Kehitysvaiheessa kehitettävän Allianssin johtamisjärjestelmän mukaisesti;
 - valvoa Allianssin toimintatapoja ja suoritusta niin, että Allianssin tavoitteet toteutuvat;
 - näyttää esimerkkiä ylimmän johdon osallistumisesta ja sitoutumisesta Allianssin periaatteisiin;
 - kannustaa allianssiorganisaatiota erinomaisiin tuloksiin; ja
 - hyväksyä Allianssin kustannus- ja Avaintulostavoitteet tämän sopimuksen mukaisesti.

6.2 Osapuolten edustus

- 6.2.1 HUS:illa on oikeus nimetä Johtoryhmään [alustavasti 2 jäsentä].
- 6.2.2 Suunnittelijaosapuolilla on oikeus nimetä Johtoryhmään [alustavasti yhteensä kaksi jäsentä]
- 6.2.3 Rakentajaosapuolella on oikeus nimetä Johtoryhmään [alustavasti kaksi jäsentä] ja [Talo-tekniikkaurakoitsijalla alustavasti kaksi jäsentä, puhevalta johtoryhmässä rajoittuu TATE-urakkaa koskeviin asioihin]
- 6.2.4 Osapuolilla on lisäksi oikeus nimetä jokaiselle nimetylle jäsenelle varahenkilö siltä varalta, että varsinainen jäsen on estynyt osallistumaan.
- 6.2.5 Käyttäjillä on oikeus nimetä Johtoryhmään yksi jäsen, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus allianssin Johtoryhmässä, mutta joka ei osallistu allianssin yksimieliseen päätöksentekoon.
- 6.2.6 Allianssin projektipäällikkö ei voi olla Johtoryhmän jäsen.
- 6.2.7 Johtoryhmän jäsenet on nimetty liitteessä (Johtamisjärjestelmä).
- 6.2.8 Jokaisen Osapuolen tulee varmistaa, että Johtoryhmän jäsenillä on tarvittava toimivalta suorittaa hänelle tämän sopimuksen mukaisesti Johtoryhmän jäsenenä kuuluvat tehtävät. Osapuolet ovat kaikki valtuuttaneet Johtoryhmän jäsenet tekemään päätökset kaikista niistä asioista, jotka tämän sopimuksen mukaan kuuluvat Johtoryhmän toimivaltaan.

- 6.2.9 Johtoryhmän kullekin jäsenelle sovitaan hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti oma vastuualue.
- 6.2.10 Osapuoli voi vaihtaa Johtoryhmän jäsenen uuteen jäseneseen tai nimetä sijaisen vain muiden Osapuolten hyväksynnällä. Hyväksyttävänä syynä Johtoryhmän jäsenen vaihtamiseen on aina pidettävä henkilön työkyvyn olennaista heikentymistä, pidempiaikaista sairautta, työnantajan vaihtumista, Johtoryhmän jäsenen tehtävien ja vastuualueen muutosta organisaation sisällä siten, että jäsen ei enää vastaa Allianssiin liittyvistä toiminnoista tai muita tilanteita, joissa työnantaja on lakisääteisesti velvollinen antamaan työntekijälle vapaata.
- 6.2.11 Avainhenkilön vaihtamisena on pidettävä myös sitä, että avainhenkilön tehtävät siirretään merkittävässä määrin jollekin muulle henkilölle.

6.3 Kokoukset ja päätöksenteko

- 6.3.1 Johtoryhmän kokous pidetään vähintään kerran kuukaudessa, ellei Johtoryhmä muuta sovi.
- 6.3.2 Johtoryhmä voi tehdä päätöksen vain, jos:
- 1) kutsu kokoukseen on toimitettu erikseen sovittavalla tavalla; ja
 - 2) päätös on yksimielinen (jokaisella kokouksessa läsnä olevalla Johtoryhmän jäsenellä on siten ns. veto-oikeus päätöksenteossa).
- 6.3.3 Mikäli yksimielistä päätöstä ei jossakin asiassa saavuteta, Johtoryhmän tulee aloittaa viipymättä jäljempänä kuvattu erimielisyyksien ratkaisemista koskeva menettely.
- 6.3.4 Johtoryhmän tulee kirjata kaikki päätöksensä ja toimenpiteensä seuraavan menettelyn mukaisesti:
- a) Johtoryhmän tulee nimetä itselleen sihteeri;
 - b) sihteerin tulee toimittaa asialista kokouksessa käsiteltävistä asioista Johtoryhmän jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta;
 - c) sihteerin tulee osallistua kaikkiin Johtoryhmän kokouksiin ja tehdä pöytäkirja kaikista päätöksistä ja sovitusta toimenpiteistä sekä kirjata ne asiat, joista ei kokouksen aikana päästy yksimielisyyteen, mukaan lukien erimielisyyksien syyt;
 - d) sihteerin tulee laatia pöytäkirja viipymättä kokouksen jälkeen;
 - e) pöytäkirjan saatuaan Johtoryhmän tulee tarkastaa sihteerin muistiinpanot ja korjata niitä tarpeen mukaan siten, että se saa sovittua sanamuodon, joka luotettavasti kuvaa sen päätöksiä ja sovittuja toimia; ja
 - f) sihteerin tulee toimittaa Allianssin johtoryhmän pöytäkirja jokaiselle Johtoryhmän jäsenelle ja Allianssin projektipäällikölle viipymättä sen valmistumisen jälkeen.

7 Allianssin projektiryhmä (APR)

7.1 Vastuualueet

- 7.1.1 Osapuolet ovat perustaneet Allianssin projektiryhmän, tehtävänä on johtaa ja koordinoita Allianssin päivittäistä toimintaa ja johtaa Hanketta.
- 7.1.2 Allianssin projektiryhmä voi perustaa Allianssille työryhmiä.

7.2 Osapuolten edustus

- 7.2.1 Projektiryhmä muodostuu Osapuolten edustajista, ja jäsenistä vähintään kolme on tilaajan nimeämiä.

- 7.2.2 Projektiryhmän jäsenet on nimetty kunkin vaiheen Tilauksessa. (Johtamisjärjestelmä)
- 7.2.3 Osapuolet eivät saa poistaa ketään Projektiryhmän jäsenistä tehtävästään ilman Johtoryhmän hyväksyntää. Hyväksyttävänä syynä Projektiryhmän jäsenen vaihtamiseen on aina pidettävä henkilön työkyvyn olennaista heikentymistä, pidempiaikaista sairautta, työnantajan vaihtumista tai muita tilanteita, joissa työnantaja on lakisääteisesti velvollinen antamaan työntekijälle vapaata.
- 7.2.4 Avainhenkilön vaihtamisena on pidettävä myös sitä, että avainhenkilön tehtävät siirretään merkittävässä määrin jollekin muulle henkilölle.
- 7.2.5 Mikäli Palveluntuottajan jäsenyrittäjä haluaa vaihtaa jonkun Projektiryhmään nimetyistä avainhenkilöistä Hankkeen aikana, Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee nimetä tilalle uusi avainhenkilö, joka täyttää kyseiselle avainhenkilölle asetetut vaatimukset.
- 7.3 Kokoukset ja päätöksenteko**
- 7.3.1 Projektiryhmä kokoontuu niin usein kuin sen jäsenet katsovat tarpeelliseksi tai kun sen tulee Johtoryhmän määräyksen mukaisesti kokoontua.
- 7.3.2 Jos Projektiryhmä ei ole muuta sopinut, Allianssin projektipäällikkö toimii Projektiryhmän kokousten puheenjohtajana.
- 7.3.3 Allianssin projektipäällikkö on valtuutettu tekemään päätökset Projektiryhmän määrittämän toimivallan rajoissa. Allianssin projektipäällikön tulee kuitenkin:
- konsultoida Projektiryhmän jäseniä tarkoituksena saavuttaa yhteisymmärrys kaikissa asioissa, jotka koskevat Hanketta;
 - osoittaa sellaista johtamista, joka varmistaa, että kaikilla hänen päätöksillään on Projektiryhmän jokaisen jäsenen tuki (tämä koskee myös niitä tilanteita, kun osa Projektiryhmän jäsenistä olisi tehnyt toisenlaisen päätöksen); ja
 - tulee ilmoittaa Johtoryhmälle, jos päätöksellä tai ohjeella ei ole Projektiryhmän tukea.
- 7.3.4 Ellei Johtoryhmä ole antanut muuta määräystä tai ellei johtamisjärjestelmässä ole muuta määrätty, Projektiryhmän tulee pitää pöytäkirjaa kaikista päätöksistä ja sovitusta toimista, jotka tehdään sen kokouksissa. Pöytäkirjan kopio tulee toimittaa kokouksen jälkeen viipymättä kaikille Projektiryhmän ja Johtoryhmän jäsenille, ellei Johtoryhmä ole antanut muuta ohjetta.

8 Allianssin projektipäällikkö

8.1 Vastuualueet

- 8.1.1 Allianssin Projektipäällikkö on Projektiryhmän jäsen ja sen johtaja. Allianssin projektipäällikkö on vastuussa Johtoryhmälle Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen tehtävien suorittamisesta.
- 8.1.2 Projektipäälliköllä on johtamisjärjestelmässä määrätty tehtävät. Erityisesti Allianssin projektipäällikön tehtävänä on:
- johtaa, tukea ja neuvoa sekä luoda ja ylläpitää Allianssin korkeaa suoritustasoa;
 - tehdä päätökset päätäntävaltaansa kuuluvissa asioissa ja johtaa Projektiryhmän päivittäistä toimintaa;
 - osallistua Johtoryhmän kokouksiin ja raportoida Johtoryhmälle päivän tilanteesta sekä arvioida tulevaa suoritusta ja pyytää ohjeita ja tukea Johtoryhmältä;
 - panna täytäntöön Johtoryhmän ohjeet ja päätökset;
 - suorittaa toimet, joita Projektipäälliköltä erityisesti vaaditaan tässä sopimuksessa;

- f) esitellä Johtoryhmälle uudet Projektiryhmän perustamat työryhmät; ja
 - g) suorittaa muut tehtävät, jotka Johtoryhmä osoittaa.
- 8.1.3 Allianssin projektipäällikön tulee toimia sovituisissa taloudellisissa ja muissa puitteissa, jotka on esitetty Allianssin johtamisjärjestelmässä tai jotka on hyväksytty Johtoryhmässä. Allianssin projektipäällikön tulee ohjata Johtoryhmälle tai muulle johtamisjärjestelmän mukaan päättäväntoimivaltaiselle toimielimelle ne asiat, jotka eivät kuulu hänen toimivaltaansa.
- 8.1.4 Allianssin projektipäällikkö ei ole Johtoryhmän jäsen, eikä näin ollen osallistu yksimieliseen päätöksentekoon eikä hänellä ole veto-oikeutta.
- 8.1.5 Allianssin projektipäällikkö raportoi Johtoryhmälle. Hänellä on oikeus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta Johtoryhmän kokouksissa.
- 8.2 Nimittäminen**
- 8.2.1 Projektipäällikön nimittää Johtoryhmä.
- 8.2.2 Projektipäällikön voi erottaa ja korvata milloin tahansa Johtoryhmän päätöksellä. Johtoryhmä voi nimittää henkilön toimimaan Projektipäällikkönä myös väliaikaisesti, mikäli Projektipäällikkö ei väliaikaisesti ole käytettävissä tai mikäli Projektipäällikkö on erotettu eikä toista ole vielä nimitetty.

9 Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet

9.1 Tilaajan oikeudet ja velvollisuudet

- 9.1.1 Vaikka tarkoituksena on, että kaikki päätökset, jotka vaikuttavat työhön Allianssin alaisuudessa, tehdään yhteisesti, Osapuolet hyväksyvät, että Tilaaja tekee yksipuolisesti lopulliset päätökset seuraavissa asioissa:
- a) Tilaajan toimintaan liittyvien viranomais- ja muiden ohjeiden antaminen, tulkinta ja soveltaminen;
 - b) Hankkeen töiden keskeyttäminen ja/tai uudelleen aloittaminen tämän sopimuksen mukaisesti;
 - c) Palveluntuottajan jäsenyrityksen tai tämän sopimuksen irtisanominen;
 - d) Hankkeen toiminnalliset vaatimukset, laajuus ja suunnitteluperusteet;
 - e) määrätä pääsy Hankkeeseen liittyville Tilaajan alueille ja tiloihin sekä tietoihin pääsy;
 - f) yhteydenpito tiedotusvälineisiin, ellei erikseen muuta sovita;
 - g) Toteuttamissuunnitelman ja Tavoitekustannuksen hyväksyminen Johtoryhmän tekemästä esityksestä (Huom. Tilaajan kaksi roolia);
 - h) yhteydenpito sidosryhmiin ja lupaviranomaisiin, ellei erikseen muuta sovita tai ellei tehtävään nimetty henkilö ole lainsäädännöstä johtuvista syistä velvollinen olemaan yhteydessä lupaviranomaisiin;
 - i) kaikki muut asiat, jotka tämän sopimuksen mukaisesti annetaan tilaajan päätettäväksi, määrättäväksi tai ohjattavaksi.
- 9.1.2 Tilaajan tulee ilmoittaa Johtoryhmälle ohjeistaan, määräyksistään tai päätöksistään oikeuksiensa käytöstä niin pian kuin mahdollista, jotta minimoidaan kustannukset, myöhästymiset ja häiriöt Hankkeelle.
- 9.1.3 Osapuolet hyväksyvät ja toteuttavat Tilaajan edellä mainituilla perusteilla antamat ohjeet ja päätökset.

9.1.4 Kehitysvaiheen aikana voimaan tulevien, Tilaaajan yksipuolisiin päätöksiin liittyvien muutosten vaikutukset tulee ottaa huomioon Toteuttamissuunnitelmassa, Tavoitekustannuksessa sekä Avaintulosalueissa Kaupallisen mallin mukaisesti ja Johtoryhmän päättämällä tavalla.

9.2 Palveluntuottajan oikeudet ja velvollisuudet

9.2.1 Vaikka tarkoituksena on, että kaikki päätökset, jotka vaikuttavat työhön Allianssin alaisuudessa tehdään yhteisesti, Osapuolet hyväksyvät, että Palveluntuottaja tekee yksipuolisesti lopulliset päätökset seuraavissa asioissa:

- a) sopimuksen irtisanominen kohdan 21.3 mukaisesti;
- b) kaikki muut asiat, jotka tämän sopimuksen mukaisesti annetaan Palveluntuottajan päätettäväksi, määrättäväksi tai ohjattavaksi; ja
- c) Palveluntuottajan jäsenyritystä velvoittavan lainsäädännön sekä viranomaisten päätösten, määräysten ja ohjeiden mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

10 Hankkeen resurssit

10.1 Päätoteuttaja

10.1.1 Hankkeen päätoteuttaja on nimetty vaihetta koskevassa Tilauksessa.

10.2 Resurssien hankinta

10.2.1 Osapuolet käyttävät omia resurssejaan tarvittaessa yhdistettynä ulkopuolisilta toimittajilta hankittaviin resursseihin toteuttaakseen Hankkeen. Kaikki tällaiset resurssit valitaan hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaisesti.

10.3 Alihankkijat

10.3.1 Kun Osapuoli hankkii Ulkopuolisen toimittajan tämän sopimuksen täyttämiseen:

- a) Osapuolet varmistavat, että Ulkopuolisen toimittajan hankinta ja sopimus tehdään Allianssin johtamisjärjestelmään kuuluvan hankintasuunnitelman mukaisesti;
- b) kaikki suoritukset, jotka maksetaan Ulkopuoliselle toimittajalle sopimuksen mukaisesti, ovat Korvattavia kustannuksia;
- c) Osapuolet ovat yhteisesti vastuussa Ulkopuolisten toimittajien hankinnasta;
- d) alihankkijat sitoutetaan Allianssin tavoitteisiin ja merkittävimmät alihankkijat saavat Allianssin tavoitteisiin perustuvan kannustimet; ja
- e) Osapuolet varmistavat, että alihankintasopimukseen sisällytetään ehto, jonka mukaan se voidaan siirtää tässä sopimuksessa määrättyllä tavalla.

11 Kehitysvaiheen sisältö ja tehtävät

11.1 Kehitysvaiheen alkaminen

11.1.1 Kehitysvaihe alkaa välittömästi, kun tämä sopimus ja Kehitysvaihetta koskeva Tilaus on allekirjoitettu.

11.2 Kehitysvaiheen tehtävien suorittaminen

- 11.2.1 Osapuolet toteuttavat Kehitysvaiheen tehtävät:
- huolellisesti, asiantuntevasti ja tehokkaasti;
 - siten, että luvattu laatu saavutetaan Allianssin johtamisjärjestelmässä olevien laatuvaatimusten ja valvontasuunnitelmien mukaisesti;
 - aikataulussa;
 - noudattaen lainsäädäntöä, määräyksiä, päätöksiä, viranomaisohjeita ja työehtosopimuksia, ja velvoittaen myös sopijakumppaninsa noudattamaan niitä;
 - tavoitteena saavuttaa tai ylittää ne tavoitteet, jotka on esitetty Allianssin peruskirjassa ja/tai Johtoryhmän ohjeistuksissa; ja
 - varmistuen, etteivät Osapuolet riko suojattuja immateriaalioikeuksia.
- 11.2.2 Osapuolet vakuuttavat, että toimiessaan Kehitysvaiheen tehtävissä he eivät riko lainsäädännössä tai lupaehtoissa asetettuja vaatimuksia.
- 11.2.3 Osapuolet sitoutuvat toteuttamaan turvallisen työympäristön ja pyrkivät ehkäisemään vahinkoja ja onnettomuuksia. Tämä tavoite on ensisijainen kaikkiin muihin tavoitteisiin nähden.
- 11.2.4 Osapuolet noudattavat kaikkia työsuojeluun liittyviä lakisääteisiä vaatimuksia ja Allianssin johtamisjärjestelmän ohjeita, suunnitelmia sekä menettelytapoja.
- 11.2.5 Osapuolet saavuttavat kaikki asetetut aikatavoitteet. Kehitysvaiheen arvioitu valmistumisaika on määritetty liitteessä (Tilaus).
- 11.2.6 Osapuolet toteuttavat Hankkeen kustannustehokkaasti innovatiivisten ratkaisujen sekä tehokkaiden toiminta- ja työtapojen avulla.
- 11.2.7 Osapuolet varmistavat, että suunnittelun laatu on erinomainen.

12 Toteutusvaiheen sisältö ja tehtävät**12.1 Hankeaikataulu**

- 12.1.1 Osapuolet tekevät tarvittavat päätökset ja suorittavat kaikki tarvittavat toimenpiteet tehdäkseen Hankkeen mukaiset työt hankeaikataulun mukaisesti siten, että kaikki Hankkeelle asetetut tavoitteet toteutuvat.
- 12.1.2 Muutokset hankeaikatauluun tulee hyväksyttävä Johtoryhmällä.

12.2 Rakennusvaihe ja jälkivastuu aika

- 12.2.1 Hankkeen Toteutusvaihe jakautuu rakennusvaiheeseen ja jälkivastuu aikaan.
- 12.2.2 Hankkeen rakennusvaihe sisältää Kehitysvaiheessa sovittujen töiden toteuttamisen tämän sopimuksen mukaisesti sekä noudattaen kohdan 11.2 velvoitteita myös toteutusvaiheen aikana.
- 12.2.3 Hankkeen jälkivastuuajana Osapuolet vastaavat kaikista Allianssin työsuorituksessa ilmenevien virheiden korjaamisesta.

12.3 Jälkivastuuajan alkaminen

- 12.3.1 Allianssin on Hankkeen rakennusvaiheen valmistuessa otettava Hanke vastaan Kehitysvaiheessa sovittua menettelyä noudattaen. Vastaanotosta laaditaan Tilaajan hyväksyntää varten pöytäkirja, jossa todetaan kohde hyväksytyksi vastaanotetuksi. Jälkivastuu aika alkaa hyväksytystä vastaanotosta.

12.4 Jälkivastuu-aika ja Hankkeen lopullinen valmistuminen

- 12.4.1 Osapuolet vastaavat Hankkeen Toteutusvaiheen suorituksen mukaisuudesta, mukaan lukien kaikki suunnittelu- ja rakennustyöt, viisi (5) vuotta Hankkeen rakennusvaiheen vastaanotosta.
- 12.4.2 Allianssi sopii yhdessä valmistuneen kiinteistön isännöitsijän ja huollon kanssa keskinäisistä vastuista Toteutusvaiheen aikana.
- 12.4.3 Osapuolet ovat velvollisia korjaamaan Hankkeen jälkivastuuajana ilmenevät virheet, jotka aiheutuvat allianssista riippuvista syistä. Virheeksi ei katsota normaalia kulumista tai rakennuksen käyttäjien aiheuttamia vikoja.
- 12.4.4 Osapuolet huolehtivat jälkivastuuajan tehtävistä ja sopivat yhteistyöstä kohteen ylläpitäjän kanssa virheiden ja puutteiden korjaamiseksi viipymättä ja turvallisuutta sekä kohteen käytettävyyttä vaarantamatta.
- 12.4.5 Palveluntuottajan jäsenyritykselle virheiden korjauksesta aiheutuvat kustannukset ovat Korvattavia kustannuksia.
- 12.4.6 Jälkivastuuajana Palveluntuottajan tulee pyytää ja saada Tilaajan hyväksyntä suorittamistaan tehtävistä. Tilaajan hyväksynnän ja jälkivastuuajan päättymisen jälkeen Hanke päättyy. Hyväksymismenettely sovitaan Kehitysvaiheessa.
- 12.4.7 Palveluntuottajan tulee vaatia alihankkijoilta tavanomaiset takuut. Alihankkijoiden sopimuksissa tulee lisäksi olla pidennettyjen takuuvastuiden (yli 5 vuotta) osalta ehto, jonka mukaan alihankkija vastaa suoraan Tilaajalle suorituksensa sopimuksenmukaisuudesta jälkivastuuajan päättymisen jälkeen.

12.5 Alihankkijoiden myöntämät takuut

- 12.5.1 Palveluntuottaja on velvollinen huolehtimaan, että kukin alla eritelty pidennetyn takuuvastuun piiriin kuuluva Palveluntuottajan alihankkija vastaa suoraan Tilaajalle suorituksensa sopimuksenmukaisuudesta Hankkeen jälkivastuuajan päättymisen jälkeen tuolloin jäljellä olevan takuuajan mukaisesti:
- vesikattojen katetyöt ja tähän verrattavat rakenteet, 10 vuotta alihankintasopimuksen mukaisesta vastaanotosta lukien (Kattoliiton takuehtojen mukainen)
 - märkätilojen vedeneristykset, 10 vuotta alihankintasopimuksen mukaisesta vastaanotosta lukien
 - mahdolliset muut, erikseen sovittavat pidennetyt takuuvastuut.

12.6 Toteutusvaiheen tehtävien suorittaminen

- 12.6.1 Osapuolet varmistavat työturvallisuuden seuraavilla keinoilla:
- Allianssin Osapuolista yksi valitaan vastaamaan päätoteuttajan työturvallisuuteen liittyvien tehtävien ja vastuiden hoitamisesta. Vastuuhenkilö on nimetty liitteessä (Tilaus).
 - Tilaaja nimeää turvallisuuskoordinaattorin, joka on nimetty liitteessä (Tilaus).
 - Osapuolet ovat sitoutuneet toteuttamaan turvallisen työympäristön ja pyrkivät ehkäisemään vahinkoja ja onnettomuuksia. Tämä tavoite on ensisijainen kaikkiin muihin tavoitteisiin nähden.
 - Osapuolet ovat sitoutuneet toimimaan työssään turvallisesti sekä käyttämään ammatitaitoista työvoimaa ja turvallisia työmenetelmiä sekä käyttötarkoitukseen sopivia kohteita ja laitteita.
 - Osapuolet noudattavat kaikkia työsuojeluun liittyviä lakisääteisiä vaatimuksia, viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä sekä Allianssin johtamisjärjestelmän ohjeita, suunnitelmia sekä menettelytapoja.

- 12.6.2 Osapuolet toimivat lainsäädännön ja lupaehtojen mukaan:
- Osapuolet varmistavat, ettei mikään työsuoritus riko lakisääteisiä vaatimuksia, viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä tai lupaehtoja.
 - Osapuolet hankkivat kaikki sopimuksen täyttämiseksi tarvittavat luvat ja tekevät tarvittavat viranomaisilmoitukset.
- 12.6.3 Osapuolet suorittavat kaikki työt hyvällä ammattitaidolla ja laadukkaasti varmistaakseen, että:
- suunnittelun laatu on erinomainen;
 - kaikkien työsuoritusten laatu täyttää/ylittää suunnitteluperusteissa ja suunnitelmissa esitetyt vaatimukset; ja
 - työn lopputulos soveltuu tarkoitettuun käyttöön ja täyttää/ylittää lopputuotteelle asetetut laadulliset tavoitteet.
- 12.6.4 Työmaan hallinnasta ja hoitamisesta Osapuolet sopivat, että:
- työmaan hallinta ja pääsy työmaalle saattaa olla rajoitettu Tilaajan määräyksestä;
 - Osapuolet pitävät hallinnassaan olevan työmaa-alueen turvallisena ja siistinä; ja
 - Osapuolet noudattavat työmaa-alueella päätoteuttajan määräyksiä.
- 12.6.5 Allianssin tulee kirjallisesti ottaa työalue vastaan kadun tai muun alueen kunnossapitäjiltä ja luovuttaa se takaisin kunnossapitäjille työalueen valmistuttua sekä sopia työn aikaisten kunnossapitovelvoitteiden hoitamisesta.

13 Kustannukset ja maksut Palveluntuottajan jäsenyryykselle

13.1 Hankkeen kustannukset Kehitysvaiheessa

- 13.1.1 Hankkeen kustannukset Kehitysvaiheessa koostuvat Palveluntuottajan jäsenyryykselle suoritettavista maksuista sekä Tilaajan kustannuksista.

13.2 Palveluntuottajan jäsenyryykselle suoritettavat maksut Kehitysvaiheessa

- 13.2.1 Tilaaja korvaa Palveluntuottajan jäsenyryykselle Kehitysvaiheen tehtävien toteuttamisen ja näihin liittyvien muiden velvollisuuksien täyttämistä:
- Rakentamisosapuolille Korvattavat kustannukset ja Kehitysvaiheen palkkion;
 - Suunnittelijaosapuolille tarjouksen mukaisen aikaveloituspalkkion sekä läpilaskutettavat erät
 - arvonlisäveron alla olevan mukaisesti; ja
 - muut mahdolliset maksut, jotka Tilaaja on velvollinen korvaamaan Palveluntuottajan jäsenyryykselle tämän sopimuksen mukaisesti.

13.3 Hankkeen kustannukset Toteutusvaiheessa

- 13.3.1 Hankkeen Tavoitekustannus sovitaan Kaupallisen mallin liitteenä olevassa Kompensatiomallissa. Tavoitekustannus sisältää sekä Kehitysvaiheessa että Toteutusvaiheessa Palveluntuottajan jäsenyryykselle suoritettavat maksut sekä Tilaajan kustannukset sopimuksen liitteenä olevan Kaupallisen mallin mukaisesti.
- 13.3.2 Tavoitekustannuksen lisäksi Hankkeen kustannukset muodostuvat Tilaajan toimittamista materiaaleista sekä mahdollisesta erillisestä bonuksesta.
- 13.3.3 Hankkeen budjetti määritellään liitteessä (Kompensatioyhteenveto).

13.4 Palveluntuottajan jäsenyritykselle suoritettavat maksut Toteutusvaiheessa

- 13.4.1 Tilaaaja korvaa Palveluntuottajan jäsenyritykselle Toteutusvaiheen tehtävien toteuttamisen ja näihin liittyvien muiden velvollisuuksien täyttämistä:
- Korvattavat kustannukset ja Toteutusvaiheen palkkion;
 - arvonlisäveron alla olevan mukaisesti;
 - Kannustinjärjestelmän mukaisen mahdollisen bonuksen; ja
 - muut mahdolliset maksut, jotka Tilaaaja on velvollinen korvaamaan Palveluntuottajan jäsenyritykselle tämän sopimuksen mukaisesti.

13.5 Arvonlisävero

- 13.5.1 Jokaisen Osapuolen tulee olla rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi. Tähän sopimukseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevia arvonlisäverotusta koskevia säännöksiä.
- 13.5.2 Tässä sopimuksessa ilmoitetut maksut eivät sisällä suunnittelu- tai muuhun niihin liittyvän palvelun osalta arvonlisäveroa. Palveluntuottajan jäsenyrityksellä on oikeus laskuttaa kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero. Palveluntuottajan jäsenyrityksen on laskun yhteydessä eriteltävä arvonlisäveroton ja -verollinen osuus. Palveluntuottajan jäsenyrityksen on annettava kaikki Tilaaajan pyytämät tiedot Tilaaajalta laskutettavan arvonlisäveron määrästä.
- 13.5.3 Tässä sopimuksessa sovelletaan mahdolliseen rakentamispalveluun arvonlisäverolain 8 c §:n käännettyä verovelvollisuutta, jolloin työn tilaaaja maksaa arvonlisäveron. Palveluntuottajan jäsenyrityksen on laskun yhteydessä eriteltävä arvonlisäveroton ja -verollinen osuus. Palveluntuottajan jäsenyrityksen on annettava kaikki Tilaaajan pyytämät tiedot Tilaaajalta laskutettavan arvonlisäveron määrästä.

13.6 Laskut ja maksut

- 13.6.1 Osapuolet pyrkivät toteuttamaan laskutuksen siten, että se on Palveluntuottajien kannalta mahdollisimman kassavirtaneutraali. Edellä mainittu laskutusta koskeva periaate on määritelty Kompensaatiomallissa.
- 13.6.2 Laskutus suoritetaan Osapuolittain Kehitysvaiheessa keskimäärin kerran kuukaudessa ja Toteutusvaiheessa korkeintaan kaksi kertaa kuukaudessa. Laskut tulee lähettää Tilaaajalle. Laskun maksuajan tulee olla 21 vuorokautta laskun lähettämisestä. Viivästyneelle maksulle Tilaaaja maksaa korkolain (633/1982) mukaisen viivästyskoron.
- 13.6.3 Ennen laskun toimittamista Tilaaajan ilmoittamaan osoitteeseen tulee Allianssin (laskujen tarkastaja) tarkastaa laskutusesityksen oikeellisuus ja laskutuskelpoisuus. Tämä tarkastus tulee tehdä viipymättä ja kuitenkin viimeistään 7 päivän kuluessa laskutusesityksen saapumisesta. Laskutusesityksen hyväksytyt osat ovat laskutuskelpoisia tarkastuksen jälkeen. Siltä osin kuin laskuntarkastaja katsoo, että laskutusesitys ei ole hyväksyttävissä, hänen tulee viipymättä toimittaa Palveluntuottajan jäsenyritykselle perusteltu lisäselvityspyyntö. Lasku päivätään tarkastajan hyväksyntäpäivämäärälle ja toimitetaan välittömästi tämän jälkeen laskutusosoitteeseen.
- 13.6.4 Tarkemmat määräykset laskutuksesta ovat liitteessä (Tilaus).
- 13.6.5 Tilaaaja maksaa palkkion Palveluntuottajan jäsenyritykselle kyseisen Palveluntuottajan sovitun palkkioprosenttiin ja laskutusvälillä toteutuneisiin Korvattaviin kustannuksiin perustuen. Laskussa tulee olla eriteltynä Korvattavat kustannukset ja palkkio-osuus.
- 13.6.6 Hankkeen rakennusvaiheen päättymisen jälkeen Johtoryhmä tekee bonusten ja sanktioiden jaon siten, että mahdollisia jälkivastuuajan töitä varten tehdään varaus.

- 13.6.7 Allianssin Kannustinjärjestelmään liittyvät bonukset ja sanktiot maksetaan Hankkeen rakennusvaiheen päättymisen jälkeen, ellei Johtoryhmä erikseen päättä maksaa niitä ennen rakennusvaiheen päättymistä. Edellä mainittujen Kannustinjärjestelmään liittyvien maksujen maksaminen edellyttää Johtoryhmän hyväksyntää. Johtoryhmä tekee jälkivastuuajan päättymisen jälkeen bonusten ja sanktioiden lopputilityksen.
- 13.6.8 Kaikki maksut, joihin sisältyy bonusta tai sanktiota, pitää hyväksyttää Johtoryhmällä.
- 13.6.9 Omistusoikeus kaikkeen Hanketta varten hankittuun irtaimeen kalustoon, laitteisiin, materiaaleihin ja varusteisiin, jotka on maksettu Palveluntuottajan jäsenyritykselle tämän luvun mukaisesti, siirtyy Tilaajalle maksuhetkellä.
- 13.6.10 Irtisanomis- ja purkamistilanteissa Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee huolehtia, että omistusoikeus sellaisiin esimerkiksi työmaalla varastoituna oleviin materiaaleihin, joita ei ole vielä sisällytetty Hankkeen töihin, siirretään Tilaajalle ennen niitä koskevan maksun suorittamista Palveluntuottajan jäsenyritykselle. Lisäksi Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee huolehtia, että näitä materiaaleja säilytetään asianmukaisesti ja että ne on vakuutettu Allianssin lukuun. Tilajalla on oikeus vaatia ennen maksua selvitys em. seikoista.
- 13.6.11 Palveluntuottajan jäsenyritykset hyväksyvät, että maksut Tilajalta ovat vain maksu, mutta eivät todiste, Hankkeen mukaisten tehtävien suorittamisesta tämän sopimuksen mukaisesti.
- 13.7 Ennakkomaksu**
- 13.7.1 Palveluntuottajalle maksetaan ennakkomaksua, mikäli Hankkeessa päätetään tehdä valmistelevia töitä. Maksetun ennakon osuutta vähennetään Toteutusvaiheessa niillä hyvityserillä, jotka on sovittu Kehitysvaiheessa. Ennakkomaksuun liittyvät menettelyt on tarkemmin kuvattu liitteessä (Kompensatioyhteenveto).
- 13.8 Läpinäkyvyys**
- 13.8.1 Osapuolet tiedostavat, että on erittäin tärkeää hoitaa kaikki tämän sopimuksen mukaiset maksut osapuolten välillä läpinäkyvästi siten, että jokaisella Osapuolella on mahdollisuus varmistaa maksujen sopimuksenmukaisuus.
- 13.9 Asiakirjojen säilyttäminen**
- 13.9.1 Allianssin tulee arkistoida:
- asiakirjat liittyen kirjanpitoon, joka on suoritettu hyvää kirjanpitoa noudattaen ja esittää kaikki maksut ja kustannukset, jotka ovat aiheutuneet kyseisen vaiheen tehtävien suorittamisesta; ja
 - kaikki muu dokumentaatio ja asiakirjat, jotka Osapuolet ovat laatineet tämän sopimuksen voimassaolon aikana Toteutusvaiheen tehtävien suorittamista varten.
- 13.9.2 Arkistointivelvoite jatkuu kolme vuotta sopimuksen päättymisestä tämän sopimuksen liitteenä olevan arkistointisuunnitelman mukaisesti.
- 13.10 Auditointi**
- 13.10.1 Tilaja voi sopimuksen päivämäärästä alkaen siihen saakka, kun on kulunut kolme vuotta sopimuksen päättymisestä, määrätä suoritettavaksi tarkastuksen koskien mitä tahansa dokumentaatiota, joka on laadittu Allianssin alaisuudessa tehtävän työn tuottamista varten.
- 13.10.2 Tarkastuksen suorittaa Allianssin talousasiantuntija tai muu ulkopuolinen ja riippumaton tarkastaja. Tarkastaja on salassapitovelvollinen myös suhteessa muihin tämän sopimuksen Osapuoliin tarkastuksen yhteydessä saamistaan luottamuksellisista tiedoista siten kuin jäljempänä salassapidosta todetaan.

- 13.10.3 Tällaisen auditoinnin suorittamiseksi Osapuolet järjestävät tarkastajalle pääsyn kaikkeen tarkastuksen kannalta tarpeelliseen aineistoon ja tiloihin.
- 13.10.4 Tarkistuskustannukset ovat Tilaaajan kustannuksia.
- 13.10.5 Mikäli tarkastuksessa ilmenee, että Palveluntuottajan jäsenyryykselle suoritettut maksut alittavat tai ylittävät tämän sopimuksen perusteella suoritettavaksi kuuluvan määrän, Tilaaaja maksaa Palveluntuottajan jäsenyryykselle alituksen tai Palveluntuottajan jäsenyryitys korvaa Tilaaajalle ylityksen.

14 Laajuuden muutokset ja tavoitteiden asettaminen

14.1 Laajuuden muutos

- 14.1.1 Toteuttamissuunnitelman muutos on laajuuden muutos, jos sitä ei ole mahdollista toteuttaa ilman, että se vaikuttaa Tavoitekustannuksen tai Avaintulostavoitteiden muuttumiseen. Kohdan 14.3.1 b) mukaisen riskin tai mahdollisuuden toteutuminen voi myös aiheuttaa sellaisen Toteuttamissuunnitelman muutoksen, mitä on pidettävä laajuuden muutoksena.
- 14.1.2 Mikäli mahdollinen muutos muuttaa Toteuttamissuunnitelmaa siten, että se vaikuttaa Allianssin Tavoitekustannukseen tai Avaintulostavoitteisiin, tulee Osapuolten ensisijaisesti kehittää Hanketta ja selvittää kaikki mahdolliset keinot Tavoitekustannuksen ja Avaintulostavoitteiden saavuttamiseksi Hankkeen parhaaksi.
- 14.1.3 Osapuolet määrittävät ja sopivat Toteuttamissuunnitelman vahvistamisen yhteydessä, minkälaiset muutokset katsotaan laajuuden muutokseksi, mitkä suunnitelmien täsmentämiseksi ja mitkä riskien tai mahdollisuuksien toteutumiseksi.

14.2 Oikeus laajuuden muutoksiin

- 14.2.1 Tilaaaja voi määrätä Johtoryhmän muuttamaan laajuutta. Laajuuden muutoksen vaikutukset otetaan huomioon muun muassa Tavoitekustannuksessa ja Avaintulostavoitteissa. Päätöksen laajuuden muutoksen vaikutusten määrästä tekee Johtoryhmä.
- 14.2.2 Johtoryhmällä ei ole toimivaltaa päättää laajuuden muutoksesta ilman Tilaaajan määräystä. Johtoryhmä voi kuitenkin milloin tahansa suositella Tilaaajalle laajuuden muutosta.

14.3 Riskit ja mahdollisuudet

- 14.3.1 Hankkeen vaiheistuksen mukaisesti Tavoitekustannusta ja Avaintulostavoitteita määritettäessä Osapuolet kartoittavat yhdessä Hankkeen toteuttamiseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Tällöin Osapuolet:
- sopivat sellaisista riskeistä, jotka kuuluvat Tilaaajan vastuulle;
 - sopivat sellaisista riskeistä ja mahdollisuuksista, jotka muuttavat asetettuja tavoitteita; ja
 - tekevät Hankkeen Tavoitekustannukseen varauksia muita riskejä ja mahdollisuuksia varten.
- 14.3.2 Osapuolet sopivat, että muut kuin kohtiin 14.3.1 a) ja b) liittyvät riskit ja mahdollisuudet jaetaan yhteisesti siitä huolimatta:
- että nämä riskit ja mahdollisuudet eivät välttämättä ole kenenkään hallittavissa;
 - että Osapuolet eivät ole tehneet varauksia kustannusarvioon näitä riskejä ja mahdollisuuksia varten; ja
 - että Osapuolet eivät ole pystyneet etukäteen ottamaan huomioon näitä riskejä ja mahdollisuuksia tehdessään kustannusarviota.

14.3.3 Ylivoimaisen esteen osalta sovelletaan kohtaa 24.

14.4 Tavoitteisiin liittyvien muutosten ilmoittaminen ja hyväksyminen

14.4.1 Edellä määriteltyjen riskien ja mahdollisuuksien toteutuessa Projektipäällikkö tai kuka tahansa Projektiryhmän jäsen voi ilmoittaa tästä Johtoryhmälle. Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- a) kuvaus tapahtumasta tai olosuhteista sekä ne perusteet, jotka voivat muuttaa tavoitteita;
- b) yhteenveto ehdotetuista vaihtoehtoista tapahtuman tai olosuhteiden hoitamisessa;
- c) alustava arvio jokaisesta vaihtoehdosta ja sen vaikutuksesta Avaintulostavoitteisiin, jos riskit tai mahdollisuudet toteutuvat ja sen oletetaan muuttavan tavoitteita; ja
- d) ehdotus ajanjaksosta, jonka kuluessa Johtoryhmän tulisi tehdä päätös toimenpiteistä.

14.4.2 Kun Johtoryhmä on vastaanottanut edellä mainitun ilmoituksen, sen tulee päättää niin pian kuin mahdollista, muuttaako tapahtuma tai olosuhde tavoitteita, Tavoitekustannusta, Avaintulostavoitteita ja niiden mittareita taikka aikataulua.

14.4.3 Kun Johtoryhmä tekee edellä olevan kohdan mukaisen päätöksen, sen tulee ottaa huomioon alkuperäiset tavoitteet.

14.4.4 Tavoitekustannusta muutetaan tavoitteiden muuttamisen mukaisesti.

14.4.5 Avaintulostavoitteita ei muuteta missään muissa olosuhteissa kuin edellä tässä luvussa tarkoitetuissa tilanteissa.

15 Vakuudet

15.1 Ennakkomaksua turvaava vakuus

15.1.1 Mikäli Tilaaja vaatii ennakkomaksua turvaavan vakuuden, Palveluntuottaja on velvollinen antamaan Tilaajalle ennakkomaksun vakuudeksi joko raha- tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, rahalaitokseen tehdyn rahatalletuksen tai muun Tilaajan hyväksymän vakuuden. Talletustodistukseen tai muuhun irtaimeen panttiin on liitettävä pantinantajan panttaussitoumus ja talletustodistukseen lisäksi pankin sitoumus säilyttää Tilaajalle panttioikeus talletukseen.

15.2 Työnaikainen vakuus

15.2.1 Mikäli Tilaaja vaatii työnaikaisen vakuuden, Palveluntuottaja on velvollinen antamaan Tilaajalle työnaikaiseksi vakuudeksi joko raha- tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, rahalaitokseen tehdyn rahatalletuksen tai muun Tilaajan hyväksymän vakuuden. Talletustodistukseen tai muuhun irtaimeen panttiin on liitettävä pantinantajan panttaussitoumus ja talletustodistukseen lisäksi pankin sitoumus säilyttää Tilaajalle panttioikeus talletukseen.

15.3 Vakuuksia koskevat ehdot

15.3.1 Samaan konserniin kuuluvan yrityksen antamaa takausta ei hyväksytä vakuudeksi.

15.3.2 Jos Palveluntuottajan jäsenyrityksen antaman vakuuden arvo muuttuu tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen toteuttaman osuuden arvo muuttuu siinä määrin, että vakuus ei enää vastaa sovittua vakuuden määrää, on vakuutta tarkistettava vastaavasti Tilaajan tai Palveluntuottajan jäsenyrityksen esittämästä vaatimuksesta.

- 15.3.3 Palveluntuottajan jäsenyryksen on huolehdittava siitä, että kaikki vaadittavat vakuudet toimitetaan määräajassa ja että ne ovat voimassa, kunnes kaikki vakuuksien palauttamiselle asetetut ehdot on täytetty. Vakuus on palautettava viimeistään silloin, kun ennakkomaksu on kokonaisuudessaan palautettu Tilaaajalle.
- 15.3.4 Vakuuksiin liittyvät Palveluntuottajan jäsenyryksen kustannukset ovat Korvattavia kustannuksia.
- 15.3.5 Palveluntuottajan jäsenyryksen on annettava vakuus Tilaaajalle ennen kuin Palveluntuottajan jäsenyrytys on oikeutettu tämän sopimuksen mukaisiin maksuihin, kuitenkin viimeistään 21 vuorokauden kuluttua Toteutusvaiheen tilauksen allekirjoittamisesta.

16 Vakuutukset

16.1 Allianssin lukuun otettavat vakuutukset

- 16.1.1 Osapuolilla tulee olla Johtoryhmän hyväksymän vakuutusstrategian mukaiset vakuutukset. Osapuolien tulee viipymättä tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen laatia vakuutusstrategia ja esittää se Johtoryhmälle. Kun Johtoryhmä on hyväksynyt vakuutusstrategian, se liitetään tämän sopimuksen liitteeksi.

16.2 Tilaaajan ja Palveluntuottajan jäsenyryksien omat vakuutukset

- 16.2.1 Tilaaajalla ja Palveluntuottajan jäsenyryksellä on oltava henkilöstölleen voimassa lakisääteinen työtapaturvavakuutus ja lakisääteinen työeläkevakuutus, käytettäville ajoneuvoille ja työkoneille liikennevakuutukset sekä muut lakisääteiset vakuutukset. Tilaaajan ja Palveluntuottajan jäsenyrysten tulee valvoa, että sen käyttämillä alihankkijoilla ja toimittajilla on työskennellessään vastaavat voimassa olevat vakuutukset.

16.3 Vakuutusyhtiötä koskevat vaatimukset

- 16.3.1 Vakuutuksenantajan tulee olla luotettava ja vakavarainen vakuutusyhtiö, jolla on hyvä maine vakuutusmarkkinoilla. Vakuutusyhtiöllä tulee olla kansainvälisen luokituslaitoksen antama luokitus, jonka minimivaatimus on Standard & Poor's A, Moody's A2 tai muun luokituslaitoksen antama vastaava luokitus. Luokitus tarkastetaan määräajoin Kehitysvaiheessa sovittavalla tavalla. Johtoryhmä voi kuitenkin erikseen perustellusta syystä hyväksyä vakuutuksenantajaksi sellaisenkin vakavaraiseksi ja luotettavaksi katsomansa vakuutusyhtiön, joka ei täytä edellä esitettyä luokitusvaatimusta.

16.4 Vakuuttamiskustannukset

- 16.4.1 Allianssin lukuun otetuista vakuutusstrategian mukaisista vakuutuksista aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien vakuutusmeklaripalkkiot ja omavastuuosuuskustannukset, ovat Kaupallisen mallin mukaisesti Korvattavia kustannuksia.
- 16.4.2 Palveluntuottajan jäsenyryksen vakuutusten ottamisesta ja ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset eivät ole Palveluntuottajalle tai Palveluntuottajan jäsenyrykselle Korvattavia kustannuksia, ellei niitä ole merkitty Kaupallisessa mallissa Korvattaviksi kustannuksiksi.

16.5 Korvausvaatimuksen esittäminen

- 16.5.1 Osapuolien tulee ilmoittaa Johtoryhmälle kaikista vakuutustapahtumista, jotka liittyvät Allianssin lukuun otettaviin vakuutuksiin.
- 16.5.2 Johtoryhmä päättää kaikista Allianssiin liittyvistä vakuutuskorvausvaatimuksista. Jokaisen Osapuolen tulee:

- a) pitää muut Osapuolet tietoisina kaikista vakuuttajille tehdyistä vaatimuksista, jotka liittyvät työn suorittamiseen Allianssin alaisuudessa sekä tällaisten vaatimusten etene- misestä ja tuloksista;
 - b) olla sopimatta vakuutustapahtumaa ilman Johtoryhmän etukäteishyväksyntää; ja
 - c) varmistaa, että Johtoryhmällä on kaikki tieto, joka on Osapuolen tiedossa liittyen ky- seiseen vakuutustapahtumaan.
- 16.5.3 Osapuolet voivat kuitenkin sopia Johtamisjärjestelmässä, että Projektiryhmä käsittelee tie- tyt korvausvaatimukset Johtoryhmän sijasta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sovitun euro- määrän alittavat korvausvaatimukset.
- 16.6 Kielto antaa vakuudeksi vakuutuskorvauksia**
- 16.6.1 Osapuolet sitoutuvat olemaan panttaamatta tai muuten antamatta vakuudeksi Allianssin lukuun otettavista vakuutuksista saatavia korvauksia.
- 16.7 Allianssin lukuun otettavien vakuutusten yleiset vaatimukset**
- 16.7.1 Osapuolten tulee noudattaa kaikkia kunkin vakuutus sopimuksen mukaisia vakuutus- ja suojeluehtoja sekä muita mahdollisia vakuutus suojan ylläpitämiseksi edellytettyjä ehtoja.
- 16.7.2 Vakuutuksia voidaan muuttaa vain Johtoryhmän vaatimuksesta ja Johtoryhmän vaatimalla ja hyväksymällä tavalla. Vakuutuskauden aikana vakuutukseen tehtävät muutokset hoitaa vakuutuksen hankkinut Osapuoli saatuaan muutokseen Johtoryhmän hyväksynnän.
- 16.7.3 Osapuolen, joka on vastuussa vakuutusten hankkimisesta tämän sopimuksen perusteella, tulee toimittaa vakuutus kirjat, muu vakuutus dokumentaatio ja vahvistus vakuutusmaksu- jen maksamisesta Johtoryhmälle sekä toimittaa muille Osapuolille sopimuksen mukaisten vakuutusten voimassaolon vahvistava vakuutustodistus.
- 16.7.4 Mikäli joku Osapuolista rikkoo mitä tahansa tämän kohdan määräystä, muut Osapuolet voivat maksaa vakuutusten voimassapitämiseksi vaaditut maksut tai hankkia itse vastaa- vat vakuutukset. Kummassakin tapauksessa muilla Osapuolilla on oikeus saada mää- räystä rikkoneelta Osapuolelta korvaus vakuutuksen voimassa pitämiseksi suorittamista maksuista tai uuden vakuutuksen hankkimisesta aiheutuvista vakuutusyhtiön perimistä välittömistä kustannuksista, jos ne eivät kuulu Allianssin Korvattaviin kustannuksiin.
- 16.7.5 Jokainen Osapuoli (vahingonkorvaaja) korvaa jokaiselle muulle Osapuolelle (korvauksen- saaja) kaikki kulut, kustannukset, menetykset ja kärsityt vahingot, jotka vahingonkorvaaja on aiheuttanut jättämällä täyttämättä vakuutusten ottamiseen liittyvät velvoitteensa.
- 16.7.6 Jos Osapuolet saavat vahingon vuoksi vakuutus korvausta, Tilaaajan Palveluntuottajan jä- senyritykselle suorittamat maksut ja vakuutus korvaus yhteensovitetaan siten, ettei Palve- luntuottajan jäsenyritys saa samasta suoritteesta päällekkäistä maksua. Saatua vakuutus- korvaus otetaan huomioon Hankkeen Tavoitekustannuksessa ja Avaintulosalueilla siten, ettei vahinko heikennä Allianssin suoritusta siltä osin kuin vahingosta on saatu vakuutus- korvaus.

17 Immateriaalioikeudet

17.1 Yleiset Tausta-aineistoa, Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia koskevat ehdot

- 17.1.1 Osapuolet vastaavat siitä, että he ovat asianmukaisesti huolehtineet Tausta-aineiston, Aineiston ja Immateriaalioikeuksien luottamuksellisesta käsittelystä ja vakuuttavat, että heillä on oikeudet kaikkeen Tausta-aineistoon, Aineistoon ja niiden Immateriaalioikeuksiin, jotka ovat tarpeen tämän sopimuksen mukaisten tehtävien suorittamiseksi. Osapuolet vastaavat siitä, että toiselle Osapuolelle tämän kohdan perusteella myönnettävät oikeudet sisältävät alla kuvatut oikeudet. Osapuolet vakuuttavat, että nämä eivät ole tehneet Immateriaalioikeuksien hyödyntämistä rajoittavia muita sopimusjärjestelyitä.
- 17.1.2 Tämän sopimuksen tarkoituksena ei ole siirtää Osapuolten olemassa olevien Immateriaalioikeuksien omistusoikeutta toisille Osapuolille eikä käyttää hankkeen Tausta-aineistoa tai Aineistoa muuhun kuin Aineiston käyttötarkoitusta varten. Jos Osapuolten olemassa olevien Immateriaalioikeuksien omistusoikeutta kuitenkin jossain tilanteessa siirretään, Immateriaalioikeuksien omistusoikeus siirtyy vain erillisellä kirjallisella sopimuksella, jossa siirto on nimenomaisesti yksilöity.
- 17.1.3 Osapuolella ei ole oikeutta käyttää toiselta Osapuolelta saamaansa Tausta-aineistoa tai Aineistoa muutoin kuin Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesti.
- 17.1.4 Osapuolet vastaavat siitä, että toisen Osapuolen virka-, liike- tai yrityssalaisuuksia ei paljasteta, ellei pakottavasta lainsäädännöstä muuta johdu.
- 17.1.5 Osapuolen toimittaman Tausta-aineiston ja Aineiston sisältö ja toimitustapa on sovittu yhdessä Kehitysvaiheessa siten, että niitä voidaan käyttää ja hyödyntää tässä Hankkeessa Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesti hankkeen parhaaksi -periaatetta noudattaen.
- 17.1.6 Kaupallisen mallin mukaiset maksut sisältävät ja kattavat korvauksen Tausta-aineiston ja Aineiston käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä tämän sopimuksen voimassaoloaikana ja myös sen päättymisen jälkeen, oli sopimuksen päättymisen perusteena sitten jälkivasuuajan päättymisen tai irtisanominen.
- 17.1.7 Kaikki tämän kohdan mukaisesti tehtävät tiedoksiannot ja sopimukset on tehtävä kirjallisesti.

17.2 Osapuolten olemassa oleva Tausta-aineisto ja Immateriaalioikeudet

- 17.2.1 Osapuolten olemassa olevan Tausta-aineiston ja sen Immateriaalioikeuksien omistusoikeus säilyy sillä Osapuolella, joka on alun perin omistanut Tausta-aineiston ja sen Immateriaalioikeudet.

17.3 Hankkeen aikana tai sen jälkeen jatkokehitetty Osapuolen omistama Tausta-aineisto ja sen Immateriaalioikeudet

- 17.3.1 Osapuolten ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista omistaman, Hankkeen aikana tai sen jälkeen jatkokehitetyn Tausta-aineiston ja Immateriaalioikeuksien omistusoikeus säilyy sillä Osapuolella, joka on jo alun perin omistanut Tausta-aineiston ja Immateriaalioikeudet. Tämän kohdan mukaisessa jatkokehittämisessä on kyse tilanteesta, jossa Tausta-aineiston kehittäjää tai kehittäjiä ei pystytä tarkasti yksilöimään ja/tai kehittämisen tuloksena ei synny uutta Aineistoa.

17.4 Hankkeen aikana yhden Osapuolen toimesta kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet

- 17.4.1 Jos tämän sopimuksen Osapuoli on yksin kehittänyt Hankkeen aikana uutta Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia, niiden omistusoikeus tulee sille Osapuolelle, joka on suorittanut kehitystyön, ja käyttöoikeus tulee Tilaajalle alla kuvatulla tavalla.

- 17.4.2 Edellä sanottua sovelletaan siitä riippumatta, onko Osapuoli kehittänyt uutta Aineistoa ja Immateriaalioikeuksia ilman aikaisemmin olemassa olevaa Aineistoa tai olemassa olevan Aineiston pohjalta.
- 17.4.3 Mikäli Osapuolet havaitsevat, että Hankkeen aikana voi syntyä tilanne, jossa tämän kohdan mukaisia oikeuksia voidaan soveltaa Hankkeessa, tulee Osapuolten sopia Aineiston kehittämisestä ja siihen liittyvistä menettelytavoista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
- 17.5 Hankkeen aikana yhdessä kehitetty uusi Aineisto ja Immateriaalioikeudet**
- 17.5.1 Hankkeen aikana Osapuolten yhdessä kehittämän uuden Aineiston ja Immateriaalioikeuksien omistusoikeus tulee yhteisesti tämän sopimuksen Osapuolille ja siltä osin kuin Tilaajalle ei tule omistusoikeutta, tulee sille käyttöoikeus alla kuvatulla tavalla.
- 17.5.2 Mikäli Osapuolet havaitsevat, että Hankkeen aikana voi syntyä tilanne, jossa tämän kohdan mukaisia oikeuksia voidaan soveltaa Hankkeessa, tulee Osapuolten sopia Aineiston kehittämisestä ja siihen liittyvistä menettelytavoista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
- 17.6 Tilaajan käyttöoikeus Aineistoon**
- 17.6.1 Ellei jäljempänä olevasta muuta johdu, Palveluntuottajan jäsenyritys myöntää Aineistoon Tilaajalle peruuttamattoman, rajoittamattoman, itsenäisen, ei-eksklusiivisen ja rinnakkaisen oikeuden käyttää Aineistoa Aineiston käyttötarkoitusta varten. Huomioitava on, että Tilaajalla tarkoitetaan tässä edellä kohdassa 1 Tilaajaksi merkittyä Osapuolta tai merkittyjä Osapuolia.
- 17.6.2 Myönnetyn käyttöoikeuden perusteella Tilaajalla on Aineiston käyttötarkoitusta varten oikeus hyödyntää, muuttaa, käyttää muutetussa muodossa, edelleen kehittää, kopioida, jäljentää, siirtää sekä alilisensoida Aineistoa kolmannelle mukaan lukien mutta ei rajoittuen oikeuteen päivittää niin sanottu natiivimalli, soveltuvaan uusiin tiedosto- tai järjestelmäversioihin siinä laajuudessa kuin vilpittömässä mielessä katsotaan tarpeelliseksi Aineiston käyttötarkoitusta varten. Tilaajalle myönnetty käyttöoikeus oikeuttaa käyttämään edellä kuvattujen käyttöoikeuksien mukaisessa laajuudessa Aineistoa itsenäisesti tai kolmannen osapuolen toimesta siinä laajuudessa kuin Tilaaja katsoo tarpeelliseksi Aineiston käyttötarkoitusta varten. Lisäksi Tilaajalla on oikeus muuttaa ja kehittää yhdessä kehitettyjä tilakonsepteja ja muita vastaavia ratkaisuja vapaasti muissa Tilaajan hankkeissa. Em. käyttöoikeus on voimassa myös Hankkeen vastaanoton sekä mahdollisen sopimuksen päättymisen jälkeen.
- 17.6.3 Tilaajan käyttöoikeus Palveluntuottajan jäsenyrityksen Aineistoon alkaa välittömästi tämän sopimuksen tultua voimaan ja voimaantulon jälkeen luotun Aineistoon välittömästi Palveluntuottajan jäsenyrityksen luotua Aineistoa. Tilaajalla on oikeus käyttää Aineistoa tämän sopimuksen voimassaoloaikana ja myös sen jälkeen.
- 17.6.4 Tilaajalle myönnetty käyttöoikeus sisältää oikeuden tämän sopimuksen päättyessä mistä syystä tahansa:
- joko itsenäisesti tai toisen palveluntuottajan toimesta jatkaa Aineiston käyttötarkoituksen toteuttamista käyttämällä Aineistoa (mukaan lukien oikeus kopioida ja muokata Aineistoa) tässä sopimuksessa kuvatulla tavalla;
 - siirtää tällaiset oikeudet kolmannelle osapuolelle Aineiston käyttötarkoitusta varten; ja
 - saada Palveluntuottajan jäsenyritykseltä tukea Aineiston käytössä siirtymäajan (enintään kuuden kuukauden ajaksi) tämän sopimuksen päättymisestä yhdessä sovitulla tavalla, yhdessä sovittua kohtuullista korvausta vastaan Aineiston käyttötarkoitusta varten.

- 17.6.5 Mikäli Tilaaja haluaa käyttää Aineistoa myös Hankkeen kohteen muutokseen tai laajennukseen Aineiston käyttötarkoitusta vastaavalla tavalla, Palveluntuottajan jäsenyritys sitoutuu myöntämään Tilaajalle edellä kuvatut käyttöoikeudet Aineistoon. Palveluntuottajan jäsenyritys ei vastaa Aineiston soveltuvuudesta ja toimivuudesta Hankkeen kohteen muutokseen ja laajennukseen.
- 17.6.6 Jos Tilaaja tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta olennaisesti loukkaa tässä sopimuksessa sovittuja Palveluntuottajan jäsenyrityksen Tausta-aineiston tai Aineiston Immateriaalioikeuksia, Palveluntuottajan jäsenyritys voi kieltäytyä jatkossa myöntämästä Tilaajalle uuteen Aineistoon edellä tarkoitettua käyttöoikeutta.
- 17.6.7 Palveluntuottajan jäsenyritys ei ole vastuussa Tilaajan Aineistoon tekemistä muutoksista, muutoksien vaikutuksista taikka Aineiston käyttämisestä muuhun kuin Aineiston käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön.
- 17.6.8 Tämän kohdan mukainen Tilaajan käyttöoikeus säilyy voimassa, vaikka tämä sopimus päättyy mistä syystä tahansa.

17.7 Tilaajan käyttöoikeus Tausta-aineistoon

- 17.7.1 Palveluntuottajan jäsenyritys sitoutuu toimittamaan Tilaajan käyttöön sellaisen Tausta-aineiston, jota Tilaaja tarvitsee Hanketta varten. Lisäksi Palveluntuottajan jäsenyritys sitoutuu myöntämään ilman erillistä korvausta kyseiselle Tilaajalle tällaiseen Tausta-aineistoon ei-yksinomaisen käyttöoikeuden Hankkeen toteuttamista varten.
- 17.7.2 Käyttöoikeutta ei saa käyttää muuhun kuin edellä mainittuun tarkoitukseen, eikä sitä saa luovuttaa eikä lisenoida edelleen. Käyttöoikeuden voimassaolo päättyy, kun Tilaaja ei enää tarvitse käyttöoikeutta Hankkeen toteuttamista varten, ja aina kuitenkin viimeistään Hankkeen tultua Palveluntuottajan jäsenyrityksen osalta suoritetuksi.
- 17.7.3 Mikäli Tilaaja tarvitsee Aineiston käyttämistä varten Tausta-aineistoon käyttöoikeuden Hankkeen päättymisen jälkeen, tulee edellä mainitun Tausta-aineiston käyttöoikeudesta sopia erikseen.

17.8 Kolmansien osapuolten aineisto ja immateriaalioikeudet

- 17.8.1 Osapuolet sitoutuvat yhdessä toimimaan siten, että Osapuolet pyrkivät saamaan Hankkeessa tarvittavaan kolmansien osapuolten aineistoon ja immateriaalioikeuksiin sellaiset oikeudet, jotka ovat tässä Hankkeessa hankkeen parhaaksi -periaatteen mukaiset. Tarvittaessa Johtoryhmä päättää toimintatavasta liittyen kolmansien osapuolten aineistoon ja immateriaalioikeuksiin.
- 17.8.2 Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee ottaa edellä mainittu huomioon alihankintasopimuksia tehdessään.

17.9 Korvausvastuu

- 17.9.1 Immateriaalioikeuksia loukannut Osapuoli vastaa kaikista Tausta-aineistoon, Aineistoon ja/tai Immateriaalioikeuksiin liittyvistä vahingoista ja korvauksista, joita muille Osapuolille aiheutuu tai muilta Osapuolilta vaaditaan (esimerkiksi kolmansien osapuolten immateriaalioikeuksien rikkomisen seurauksena) loukanneen Osapuolen menettelyn vuoksi.
- 17.9.2 Osapuolen on viipymättä ilmoitettava tähän kohdistetuista vaatimuksista immateriaalioikeuksia loukanneelle Osapuolelle.
- 17.9.3 Immateriaalioikeuksia loukannut Osapuoli hankkii kustannuksellaan jatkokäyttöoikeuden tai korvaavan tuotteen käyttöoikeuden, mikäli tämä rikkoo kolmannen immateriaalioikeuksia ja jatkokäyttö sen vuoksi kielletään.

17.10 Sopimuksen siirtämisen vaikutukset

- 17.10.1 Mikäli Tilaaja käyttää oikeuttaan siirtää tämä sopimus, Tilaaja ja Palveluntuottajien jäsenyritykset sopivat yhdessä sopimuksen siirron mahdollisista vaikutuksista Tausta-aineistoon, Aineistoon ja Immateriaalioikeuksiin.

18 Salassapito

18.1 Salassapitoa koskevat ehdot

- 18.1.1 Osapuolet sitoutuvat pitämään luottamuksellisina kaikki tämän sopimuksen kautta saamansa tiedot, jotka voivat sisältää Osapuolten liike- ja ammatillisalaisuuksia tai muuta tietoa, joka on määritelty salassa pidettäväksi laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999, jäljempänä ”julkisuuslaki”) tai muualla lainsäädännössä. Lisäksi Osapuolet sitoutuvat olemaan hyödyntämättä tietoja missään muussa kuin tähän sopimukseen liittyvissä tehtävissä. Luottamuksellisuus ei koske seuraavia poikkeuksia:
- tietoja, jotka ovat julkisessa tiedossa tai jotka olisi voitu saada laillisesti tietoon, vaikka osapuoli ei olisi osallisena tässä sopimuksessa;
 - tietoja, jotka olivat Osapuolen hallussa ilman salassapitovelvoitetta jo ennen kuin toinen tämän sopimuksen Osapuoli luovutti saman tiedon;
 - tietoja, joiden ilmaisemiseen tai luovuttamiseen muut Osapuolet ovat etukäteen antaneet kirjallisen suostumuksen; ja
 - tietoja, jotka Osapuoli joutuu ilmaisemaan tai luovuttamaan häntä velvoittavan lainsäädännön tai viranomaisen antaman määräyksen tai päätöksen nojalla.
- 18.1.2 Luottamuksellista tietoa ovat erityisesti ne asiakirjat, jotka on nimenomaisesti merkitty luottamukselliseksi, liikesalaisuudeksi tai salassa pidettäväksi.
- 18.1.3 Osapuolet eivät saa hyödyntää luottamuksellista tietoa missään muussa yhteydessä kuin siinä tehtävässä, mikä meillä on tässä Allianssissa.
- 18.1.4 Osapuolten tulee käsitellä ja säilyttää luottamuksellista tietoa huolellisesti.
- 18.1.5 Osapuolet sitoutuvat kaikin tavoin varmistamaan, että Osapuolten työntekijät, alihankkijat ja muut edustajat, mukaan lukien Allianssin talousasiantuntija, noudattavat edellä mainittuja luottamuksellisuutta koskevia ehtoja. Osapuolet varmistavat, että luottamuksellista tietoa käsittelevät henkilöt allekirjoittavat tämän sopimuksen liitteinä olevan salassapitosopimuksen, mikäli joku Osapuolista sitä vaatii.
- 18.1.6 Antaessaan hankkeesta tietoa julkisuuteen Osapuolet toimivat Allianssin johtamisjärjestelmän viestintää koskevien menettelytapojen mukaisesti. Osapuolet varmistavat, että myös Osapuolten työntekijät, alihankkijat ja muut edustajat toimivat edellä olevan mukaisesti.
- 18.1.7 Salassapitoa koskevat ehdot säilyvät voimassa tämän sopimuksen voimassaolon päättyneen jälkeenkin.

18.2 Sopimuksen ja sen liitteiden julkisuus

- 18.2.1 Tämä sopimus ja sen liitteet sekä niissä olevat tiedot ovat julkisia asiakirjoja, ellei toisin ole mainittu.
- 18.2.2 Kaupallisessa mallissa mainituissa tarkastuksissa laaditut Allianssin talousasiantuntijan raportit eivät ole julkisia asiakirjoja, vaan ne ovat lain nojalla salassa pidettäviä asiakirjoja.

19 Erimielisyyksien ratkaiseminen

19.1 Menettelytapa erimielisyyksien ratkaisemisessa

- 19.1.1 Osapuolet sitoutuvat välttämään riitoja sovittelemalla kaikki erimielisyydet hyvässä hengessä Allianssin periaatteiden mukaisesti.
- 19.1.2 Osapuolten täytyy välittömästi erimielisyyden ilmetessä ilmoittaa siitä toisille Osapuolille, ja jos erimielisyyttä ei saada ratkaistua 7 päivän kuluessa ilmoituksesta, Osapuolten tulee siirtää se Johtoryhmän ratkaistavaksi. Tämän jälkeen:
- Johtoryhmän pitää ratkaista erimielisyys hankkeen parhaaksi -periaatteella ja sen tulee päästä erimielisyydestä yksimieliseen päätökseen;
 - Johtoryhmä voi päättää mitä tahansa toimenpiteitä, jotka se katsoo tarpeelliseksi yksimieliseen päätökseen pääsemiseksi, mukaan lukien sovittelijan tai konsultin palkkaaminen;
 - Johtoryhmän tulee tehdä päätös kaikista erimielisyyksistä, jotka toimitetaan sen käsiteltäväksi, ja sen tulee antaa tieto päätöksestä jokaiselle osapuolelle kirjallisesti 30 päivän sisällä erimielisyyden ilmaantumisesta; ja
 - Johtoryhmän päätös on lopullinen ja se sitoo kaikkia osapuolia.

20 Vahingonkorvaus ja sen vaatiminen

20.1 Vahingonkorvauksen vaatiminen

- 20.1.1 Riippumatta siitä, mitä erimielisyyksien ratkaisemisesta on edellä todettu, jokainen Osapuoli on velvollinen korvaamaan kaikille muille Osapuolille kaikki kustannukset, menetykset ja vahingot, jotka hän tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta aiheuttaa muille Osapuolille.
- 20.1.2 Jokaisella Osapuolella on erillinen ja itsenäinen oikeus vaatia toiselta Osapuolelta vahingonkorvausta, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta. Osapuolella on erillinen ja itsenäinen oikeus vaatia toiselta Osapuolelta vahingonkorvausta myös silloin, jos vahinko on aiheutettu immateriaalioikeuksien loukkauksella, salassapitorikkomuksella tai vakuutus- ja suojeluehtojen ja muiden mahdollisten vakuutus-suojan ylläpitämiseksi edellytettyjen ehtojen laiminlyönnillä.
- 20.1.3 Meillä ei ole missään muussa kuin tässä kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa oikeutta saattaa tätä sopimusta koskevaa asiaa käräjäoikeudessa ratkaistavaksi.

20.2 Oikeuspaikka

- 20.2.1 Jos asia joudutaan tässä kohdassa tarkoitetussa tapauksessa saattamaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi, oikeuspaikkana on tällöin Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus.

21 Keskeyttämistä, irtisanomista ja purkamista koskevat ehdot

21.1 Määräaikojen laskeminen

- 21.1.1 Kirjallinen ilmoitus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona ilmoitus on todistettavasti lähetetty. Jos toimeen liittyy määräaika, tämä aika alkaa kulua seuraavasta päivästä.

21.2 Tilaajan oikeus keskeyttää Hanke

- 21.2.1 Tilaaja voi milloin tahansa ja mistä syystä tahansa määrätä meidät keskeyttämään kaikki tai osan Hankkeen mukaisista töistä Tilaajan päättämäksi ajaksi. Tilaajan tulee tehdä ilmoitus kirjallisesti.
- 21.2.2 Tilaajan ja Palveluntuottajan tulee suunnitella yhdessä ja toteuttaa hallitusti ja Johtoryhmän päätösten mukaisesti Hankkeen mukaisten töiden keskeyttämiseen ja uudelleen aloittamiseen liittyvät järjestelyt, mukaan lukien aikataulu.
- 21.2.3 Jos Tilaaja keskeyttää Hankkeen tehtävät enintään kolmen (3) kuukauden ajaksi, Tilaaja voi määrätä Palveluntuottajan aloittamaan sanotut tehtävät uudelleen. Tilaajan tulee tehdä ilmoitus kirjallisesti kohtuullisen ajan kuluessa.
- 21.2.4 Keskeytyksen aikana Osapuolet tekevät parhaansa välttääkseen keskeytyksestä aiheutuvia lisäkustannuksia.
- 21.2.5 Jos Tilaaja ei ilmoita kirjallisesti palveluiden tuottamisen jatkamisesta kolmen (3) kuukauden kuluessa keskeytyksen alkamisesta siten, että tehtävät myös aloitetaan uudelleen sanotun määräajan kuluessa, Palveluntuottajalla on mahdollisuus purkaa tämä sopimus. Tilaaja ja Palveluntuottaja voivat kuitenkin sopia yli kolme kuukautta kestävästä keskeytyksen pituudesta ja Hankkeen tehtävien uudelleen aloittamisesta.
- 21.2.6 Palveluntuottajan purkaessa keskeytystilanteessa tämän sopimuksen ovat menettelyohjeet samat kuin siinä tilanteessa, kun Palveluntuottajalla on oikeus purkaa sopimus Tilaajan syyllistyttyä tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton.
- 21.2.7 Keskeytyksestä aiheutuvat kustannukset ja muut vaikutukset otetaan huomioon tavoitehinnassa ja Avaintulostavoitteissa. Päätöksen muutoksen suuruudesta tekee Johtoryhmä.

21.3 Palveluntuottajan oikeus irtisanoa sopimus

- 21.3.1 Palveluntuottaja voi Kehitysvaiheessa milloin tahansa ja mistä tahansa syystä irtisanoa tämän sopimuksen osaltaan. Palveluntuottajan tulee tehdä irtisanomisilmoitus kirjallisesti Tilaajalle. Irtisanomisajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa päivämäärä, jolloin tämä sopimus irtisanomisajan jälkeen päättyy.
- 21.3.2 Palveluntuottajan jäsenyritys ei voi yksinään irtisanoa tätä sopimusta, ellei kyseinen jäsenyritys ole ainoa kyseisen Palveluntuottajan jäsenyritys.
- 21.3.3 Palveluntuottajalla ei ole oikeutta irtisanoutua kohdan 21.3.1 mukaisesti enää sen jälkeen, kun Hankkeen toteutusvaiheen tilaus on allekirjoitettu.

21.4 Tilaajan oikeus irtisanoa Palveluntuottaja tai sen jäsenyritys

- 21.4.1 Tilaaja voi milloin tahansa ja mistä tahansa syystä irtisanoa Palveluntuottajan tai sen jäsenyrityksen. Tilaajan tulee tehdä irtisanomisilmoitus kirjallisesti kyseiselle Palveluntuottajalle tai sen jäsenyritykselle. Irtisanomisajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa.

21.5 Tilaajan oikeus irtisanoa sopimus

- 21.5.1 Tilaaja voi milloin tahansa ja mistä tahansa syystä irtisanoa tämän sopimuksen. Tilaajan tulee tehdä irtisanomisilmoitus kirjallisesti jokaiselle Osapuolelle. Irtisanomisajan tulee olla vähintään neljä (4) viikkoa.
- 21.5.2 Irtisanomisilmoituksessa Tilaajan tulee ilmoittaa myös se, kuinka kyseessä olevan vaiheen tehtävien suorittamisesta päätetään.
- 21.5.3 Tämän sopimuksen irtisanominen päättää automaattisesti ilman erillistä ilmoitusta myös Hankkeen vaihetta koskevan Tilauksen.

21.6 Osapuolen teko tai laiminlyönti, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton

- 21.6.1 Jos Osapuoli syyllistyy tätä sopimusta tai sen liitettä loukkaavaan tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton, loukatulla Osapuolella on oikeus purkaa tämä sopimus. Osapuolen tulee antaa kirjallisesti tarkka kuvaus ilmoituksen kohteena olevasta teosta tai laiminlyönnistä sekä siitä, mitä toisen Osapuolen tulee tehdä korjatakseen tilanteen.
- 21.6.2 Loukatun Osapuolen tulee tehdä kirjallinen ilmoitus myös Johtoryhmälle. Ilmoituksessa tulee antaa tarkka kuvaus väitetystä teosta tai laiminlyönnistä.
- 21.6.3 Tilaajalla on edellä mainittu oikeus purkaa sopimus myös siinä tapauksessa, että Palveluntuottajan jäsenyryitys on asetettu konkurssiin.
- 21.6.4 Johtoryhmän tulee käsitellä ilmoitus niin pian kuin mahdollista ja joka tapauksessa viimeistään seuraavassa kokouksessaan. Johtoryhmän tulee pyrkiä ratkaisemaan teosta tai laiminlyönnistä aiheutunut tilanne.
- 21.6.5 Mikäli Johtoryhmä ei ole pystynyt ratkaisemaan ongelmatilannetta ja jos sopimusta loukannut Osapuoli ei ole kymmenen päivän kuluessa tekoaan tai laiminlyöntiään koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta ryhtynyt toimenpiteisiin korjatakseen tekonsa tai laiminlyöntinsä seuraukset, loukattu Osapuoli voi tehdä kirjallisen ilmoituksen muille Osapuolille siitä, että se käyttää oikeuttaan purkaa tämä sopimus omalta osaltaan. Tämän jälkeen vahinkoa kärsinyt Osapuoli on vapautettu velvollisuuksistaan Hankkeen töiden suorittamisesta.

21.7 Seuraukset irtisanomis- ja purkamistilanteissa

- 21.7.1 Palveluntuottajalla tai sen jäsenyryyksellä, jonka osalta sopimus on irtisanottu tai purettu, ei ole enää jäsentä Johtoryhmässä, eikä tämä muutoinkaan osallistu Allianssin toimintaan.
- 21.7.2 Johtoryhmässä ei voida tehdä takautuvasti tai muutoin sellaisen Palveluntuottajan tai sen jäsenyrytyksen etuja, oikeuksia tai vastuita koskevia päätöksiä, jonka osalta sopimus on irtisanottu tai purettu.
- 21.7.3 Osapuolten tulee yhdessä suunnitella ja toteuttaa hallitusti ja Johtoryhmän päätösten mukaisesti irtisanomiseen tai purkamiseen liittyvät järjestelyt, mukaan lukien järjestelyjen aikataulu.
- 21.7.4 Irtisanomis- tai purkamisilmoituksen lähettämisen tai vastaanottamisen jälkeen Hankkeen töitä lopetettaessa Osapuolten tulee:
- säilyttää huolellisesti ja palauttaa kaikki hallussaan oleva ja Tilaajalle kuuluva omaisuus;
 - Tilaajan niin vaatiessa viipymättä siirtää Tilaajalle tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden toimittamiseksi tekemänsä alihankintasopimukset;
 - Tilaajan niin vaatiessa viivytyksettä toimittaa Tilaajalle kaikki Hankkeeseen liittyvät hallussaan olevat asiakirjat ja tiedot (myös sähköisesti tallennetut tiedostot);
 - suorittaa sellaiset välttämättömät työt, että Hankkeen aikana tehty työ ei mene hukkaan ja että Hankkeen aikana tehty työ on luovutettavissa Tilaajalle ja/tai muulle Tilaajan osoittamalle taholle; ja
 - kaikin kohtuudella käytettävissä olevin keinoin minimoida muille Osapuolille aiheutuvat häiriöt ja kustannukset.
- 21.7.5 Tilaaja voi käyttää kaikkia Palveluntuottajan jäsenyrytyksen tekemiä ja sille korvattuja töitä.

21.8 Maksut keskeytys-, irtisanomis- ja purkamistilanteissa

- 21.8.1 Edellä kuvatuissa keskeytys-, irtisanomis- ja purkamistilanteissa ja näihin tilanteisiin liittyvissä töissä Palveluntuottajan jäsenyryyksellä on oikeus kohdan 13 mukaisesti maksuihin.

- 21.8.2 Mikäli edellä mainittujen kohtien mukaisissa tilanteissa Palveluntuottajan jäsenyritykselle aiheutuu kustannuksia tai korvausvelvoitteita alihankinta-, vakuutus- tai muiden sopimusten siirtämisestä tai ennenaikaisesta päättämisestä, korvataan nämä kustannukset kohdan 13 mukaisesti.
- 21.8.3 Mikäli kuitenkin Palveluntuottaja on irtisanonut tämän sopimuksen, 50 %:sta kohdassa 21.8.2 tarkoitetuista kustannuksista vastaa Tilaaja ja 50 %:sta Palveluntuottaja. Omistusoikeus edellä tarkoitettujen sopimusten kohteena oleviin materiaaleihin ja laitteisiin jakautuu Tilaajan ja Palveluntuottajan kesken siinä suhteessa kuin he ovat vastanneet sopimusten siirtämisestä tai ennenaikaisesta päättämisestä aiheutuvista kustannuksista.
- 21.8.4 Mikäli töiden keskeytyksestä tai töiden uudelleenaloituksesta aiheutuu Palveluntuottajan jäsenyritykselle kustannuksia, mukaan lukien odotuskustannukset, korvataan nämä kohdan 13 mukaisesti.
- 21.8.5 Omistusoikeus edellä tarkoitettujen sopimusten kohteena oleviin materiaaleihin ja laitteisiin siirtyy Tilaajalle, kun edellä mainitut kustannukset on korvattu.
- 21.8.6 Palveluntuottajan jäsenyrityksellä ei kuitenkaan ole oikeutta Kannustinjärjestelmän mukaisiin sopimuksen päättymishetkellä mitattaviin ja laskettaviin bonuksiin, mikäli tämä sopimus päätetään Palveluntuottajan jäsenyrityksestä johtuvasta syystä kohdan 21.6 perusteella.
- 21.8.7 Sopimuksen päättymisen jälkeen järjestetään lopputilitys, jossa vahvistetaan Osapuolien väliset maksuvelvollisuudet. Osapuoli voi halutessaan vaatia lopputilityksen suorittajaksi Johtoryhmän hyväksymän riippumattoman asiantuntijan.
- 21.8.8 Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee esittää Tilaajalle kaksi (2) viikkoa ennen lopputilitystä loppulasku, jossa on huomioitu edellä kohdassa 13 tarkoitettut maksut ja korvaukset sekä Tilaajan aikaisemmin tekemät suoritukset. Jos loppulaskun summa on negatiivinen, Palveluntuottajan jäsenyrityksen tulee lähettää Tilaajalle hyvityslasku. Allianssin talousasiantuntijan tulee varmistaa loppulaskun oikeellisuus.
- 21.8.9 Tilaajalla on kuitenkin oikeus vähentää avoinna olevista maksuista arvioitu vahinkojen määrä, joka on aiheutunut Palveluntuottajan jäsenyrityksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton. Lopullisen vähennetyn summan on vastattava todellisten aiheutuneiden vahinkojen määrää.
- 21.8.10 Mikäli Tilaaja saa suorituksia takaisin sopimusta loukanneelta Palveluntuottajan jäsenyritykseltä, otetaan nämä suoritukset huomioon toteutuneissa kustannuksissa.
- 21.8.11 Riippumatta muista tämän sopimuksen ehdoista jokaisella sopimusta noudattaneella Palveluntuottajan jäsenyrityksellä on oikeus saada sopimusta loukanneelta Palveluntuottajan jäsenyritykseltä kaikki kustannukset, menetykset ja vahingot, jotka näille ovat aiheutuneet sopimusta loukanneen Palveluntuottajan jäsenyrityksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton.
- 21.8.12 Riippumatta muista tämän sopimuksen ehdoista Tilaajalla on oikeus saada sopimusta loukanneelta Palveluntuottajan jäsenyritykseltä kaikki kustannukset, menetykset ja vahingot, jotka tälle ovat aiheutuneet sopimusta loukanneen Palveluntuottajan jäsenyrityksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tahallinen tai törkeän huolimaton, taikka konkurssista.

22 Sopimuksen voimaantulo ja kesto sekä sovellettava laki

22.1 Sopimuksen hyväksyminen ja voimaantulo

- 22.1.1 Tämä sopimus hyväksytään ja tulee voimaan, kun kaikki Osapuolet ovat vahvistaneet sen allekirjoituksillaan.

22.2 Sopimuksen kesto ja päätyminen

- 22.2.1 Tämä sopimus on voimassa Kehitysvaiheen ja Toteutusvaiheen ajan, kunnes kaikki toteutettavat vaiheet on suoritettu.
- 22.2.2 Kehitysvaihe päättyy, kun Kehitysvaiheen tehtävät on suoritettu sopimuksen mukaisesti ja Tilaaja on vastaanottanut ne tai kun Toteutusvaihe alkaa.
- 22.2.3 Toteutusvaihe päättyy, kun Toteutusvaiheeseen sisältyvä jälkivastuuajalla päättyy ja kaikki jälkivastuuajalle kuuluvat tehtävät on suoritettu hyväksytysti.
- 22.2.4 Sopimus voi päättyä kuitenkin jokaisen Osapuolen tai joidenkin Osapuolten osalta aiemmin, mikäli Tilaaja ei tee tilausta Kehitysvaiheesta tai Toteutusvaiheesta tai jos joku Osapuolista käyttää tämän sopimuksen ehtojen mukaista oikeuttaan irtisanoa tai purkaa sopimus. Tällöin noudatetaan kunkin toimen yhteydessä sovittuja menettelytapoja ja määräaikoja.

22.3 Sovellettava laki

- 22.3.1 Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

23 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

23.1 Sopimuksen muuttaminen

- 23.1.1 Tämän sopimuksen ehtoja, koskien myös sopimuksen liitteitä ja mahdollisia vaikutukset aikatauluun, hintaan ja muihin sopimusehtoihin, voidaan muuttaa ainoastaan kirjallisesti Osapuolten yksimielisellä päätöksellä.
- 23.1.2 Tämä sopimus kattaa sekä Kehitysvaiheen että Toteutusvaiheen. Toteutusvaiheeseen siirryttäessä Osapuolet täsmentävät sopimusta tarvittavilta osin.

23.2 Sopimuksen siirtäminen

- 23.2.1 Tilaajalla on oikeus siirtää tämä sopimus ilman Palveluntuottajan suostumusta kaikkine oikeuksineen ja velvollisuuksineen omistamalleen yhtiölle, jonka omistaa kokonaan tai osittain.
- 23.2.2 Tilaaja voi siirtää sopimuksen kokonaan tai osittain.
- 23.2.3 Mikäli Tilaaja siirtää tämän sopimuksen omistamalleen yhtiölle, Tilaaja antaa erikseen sovittaessa Palveluntuottajalle omavelkaisen takauksen tai muun Osapuolien yhdessä sopiman turvaavan vakuuden siitä, että yhtiö täyttää Palveluntuottajalle tämän sopimuksen mukaiset velvoitteensa.
- 23.2.4 Lukuun ottamatta tässä kohdassa määriteltyä Tilaajan oikeutta Osapuoli ei saa siirtää tähän sopimukseen perustuvia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ilman jokaisen Osapuolen hyväksyntää.

24 Ylivoimainen este

24.1 Ylivoimaiset esteet

- 24.1.1 Ylivoimaisia esteitä ovat seuraavat tapahtumat:
- a) sellainen poikkeuksellinen olosuhde, jota tarkoitetaan puolustustila- tai valmiuslaissa tai muu edellä mainittuun verrattava seikka, joka aiheuttaa Palveluntuottajalle

huomattavia vaikeuksia saada työntekijöitä tai rakennusaineita, -tarvikkeita ja rakennosia, tai joka muutoin olennaisesti estää sopimusvelvoitteiden suorittamisen;

- b) Palveluntuottajan, tämän alihankkijan taikka edellä mainittuun alenevassa sopimus-suhteessa olevien tahojen suoritusta estävä lakko tai saarto, tai työnantajajärjestöjen hyväksymä tai päättämä työsulku, tai muu niihin verrattava suoritusta olennaisesti estävä työtaistelutoimenpide. Sellaista lakkoa tai saartoa, joka on aiheutunut siitä, että Palveluntuottaja tai alihankkija on jättänyt täyttämättä työntekijöilleen, näiden järjestöille tai työnantajaliitoille sopimukseen tai lakiin perustuvan velvollisuutensa, ei ole pidettävä ylivoimaisena esteenä;
- c) luonnonkatastrofit; ja
- d) sopimusvelvoitteita olennaisesti estävä radioaktiivinen laskeuma tai kemiallinen tai biologinen saastuminen, joka johtuu sellaisesta ulkopuolisesta tekijästä, joka ei johdu Palveluntuottajasta, alihankkijasta tai näiden työntekijöistä, tai johon Palveluntuottaja ei pysty vaikuttamaan.

24.2 Ylivoimaisten esteiden vaikutukset

- 24.2.1 Ylivoimaisesta esteestä aiheutuvat vaikutukset Tilaajan tai Palveluntuottajan tämän sopimuksen mukaisten tehtävien suorittamiselle, aikataululle, kustannuksille, tavoitteille ja maksuille otetaan huomioon siinä laajuudessa kuin Johtoryhmä päättää.

25 Muut ehdot

25.1 Allianssin asema

- 25.1.1 Allianssi ei ole oikeushenkilö.

25.2 Osapuolten edustaminen

- 25.2.1 Jos tässä sopimuksessa, johtamisjärjestelmässä tai Johtoryhmän toimesta ei muuta määrätä, Osapuoli ei saa neuvotella velvoitteista toisen Osapuolen puolesta tai muutoin toimia toisen Osapuolen edustajana.
- 25.2.2 Vaikka Osapuolet toimivat Allianssissa yhdessä yhtenä organisaationa, kukin Osapuoli käyttää edustusoikeutta vain yrityksensä osalta, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu

25.3 Lainsäädännön, päätösten ja määräysten huomioiminen

- 25.3.1 Tämä sopimus ei vaikuta niihin oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, joita Osapuolille on asetettu lainsäädännössä, viranomaisten tai tuomioistuinten päätöksissä taikka viranomaisten määräyksissä ja ohjeissa.

25.4 Tilaajavastuulain mukaiset veloitteet ja rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus

- 25.4.1 Tilaaja tarkastaa Palveluntuottajan jäsenyritykseltä tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006, "tilaajavastuulaki") tarkoitetut tiedot ennen sopimuksen tekemistä sekä tämän jälkeen vähintään 6 kuukauden välein.
- 25.4.2 Osapuolet tarkastavat vastaavat tiedot kaikilta alihankkijoilta ja muilta ulkopuolisilta sopimuskumppaneilta, joiden kanssa tehtäviin sopimuksiin tulee sovellettavaksi tilaajavastuulaki, ennen hankintasopimuksen tekemistä sekä tämän jälkeen jatkuvaluonteisesti vastuugroup.fi-portaalista Kehitysvaiheessa laadittavan hankintasuunnitelman mukaisesti.

- 25.4.3 Tietojen tarkastamisen yhteydessä vieraskieliset todistukset ja selvitykset tulee toimittaa sekä alkuperäiskielisinä että suomen kielelle käännettyinä. Käännösten tulee olla virallisen kielenkääntäjän laatimia ja ulkomaisten viranomaisten antamien todistusten asianmukaisesti legalisoituja.
- 25.4.4 Tiedot tarkastetaan myös vastuugroup.fi-portaalista tai muusta vastaavasta palvelusta, mikäli Palveluntuottajan jäsenyryksen, alihankkijan tai muun ulkopuolisen sopimuskumppanin tiedot ovat palvelun kautta tarkistettavissa.
- 25.4.5 Edellä olevat ehdot sisällytetään kaikkiin niihin Hankkeessa tehtäviin sopimuksiin, joihin tilaajavastuulaki tulee sovellettavaksi.
- 25.4.6 Pää toteuttajan [ja muun urakoitsijan, mikäli allianssiin kuuluu Pää toteuttajana toimivan urakoitsijan lisäksi muu urakoitsija] tulee ilmoittaa verottajalle yhteisen rakennustyömaan tiedot siten kuin verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta (363/2013) ja työturvallisuuslain muuttamisesta (364/2013) on säädetty (pää toteuttajan ilmoitusvelvollisuus). Mikäli Pää toteuttaja [ja muu urakoitsija] toimii alirakoissa myös tilaajana, tulee Pää toteuttajan [ja muun urakoitsijan] noudattaa edellä mainituissa säädöksissä olevia velvollisuuksia tilaajan ilmoitusvelvollisuudesta.

26 Allekirjoitukset

Allekirjoitettuja sopimuskappaleita on yhteensä < lukumäärä > kappaletta, joista yksi jokaiselle Osapuolelle.

Helsingissä PP.KK.VVVV

Tilaja (HUS Kiinteistöt Oy)

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenyritys 1

N. N.
titteli

N. N.
titteli

Palveluntuottajan jäsenyritys 2

N. N.
titteli

N. N.
titteli

27 Liitteet

- 1) Tilaus liitteineen (Kehitysvaiheen tilaus, Toteutusvaiheen tilaus)
- 2) Kompensatioyhteenveto
- 3) Kaupallinen malli
- 4) Korvattavien kustannusten luettelo
- 5) Kehitysvaiheen projektisuunnitelma
- 6) Toteuttamissuunnitelma liitteineen